

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felső szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapestben 4 kr., vidéken 5 kr.

Rossz tanácsok.

Budapest, április 23.

Szél Kálmán miniszterelnöknek nap nap után akadnak jóakaró tanácsadói. Ugy látszik, nagyon meg akarják neki könnyíteni a kormányzást. Sokan törik a fejüket helyette s képzelt bajok ellen mindenféle orvoslást ajánlanak. Mais fellép egy ilyen tanácsadó. Furcsa inszINUACIÓVAL lép fel. Azt sugalmazza a miniszterelnöknek, hogy mihelyt lebonyolította a paktumból folyó feladatokat, azonnal osszlassa föl az országgyűlést. Okát nem is adja ennek az eszméjének. Végre is a parlament feloszlása talán csak van olyan dolog, ami nem csupán megtűri, hanem követeli is az okadatolást. De a tanácsadó nem okol meg semmit, hanem csak abból indul ki, hogy jó lesz együtt nem tartani ezt a parlamentet. Hát ezen bajos eligazodni. Tudunk kellene pontosan, kinek és miért nem jó a mostani képviselőházat az elkerülhetetlenül szükséges időn túl együtt tartani.

Szél Kálmánnak semmi panasza a parlamentre, a parlamentnek sem Szél Kálmánra. Mind a kettő rendkívül meg van elégedve egymással. Mire való volna tehát a feloszlás? A lappangó felelet erre legfeljebb az lehetne, hogy majd a paktumos feladatokon túl mindenféle nehézség fog felbukkanni. De ez egyelőre semmi egyéb merő jóslatnál. Ez a profécia vagy bévalik, vagy nem. Ha nem válik be, akkor felesleges a parlament feloszlását most pengetni. Ha pedig bévalik, akkor sem időszerű mostanában a majd esetleg felmerülő bajok számára éppen ezt az egy orvosszert ajánlani. Minek előre megkötni a kocsis kerekét? Ha jönnek is bajok, hátha csekélyebb méretűek lesznek? Vagy hátha akkorak lesznek, oly óriás méretűek,

hogy a parlament feloszlása nem hogy csökkentené, hanem még fokozná veszedelmüket?

Valóban nem értjük, mire való ez a feltűnő szuggerálás? Ha az a lap, amelynek hasábjain az eszme fölmerült, nem mutatott volna eddig teljes lojalitást Szél Kálmán irányában, azt kellene hinnünk, hogy e cikknek célja a többségnek mesterséges nyugtalanítása. A magunk részéről nem kutatjuk azokat a rejtett okokat, amelyek az eszmének fölvetését inspirálták. De egyet határozottan tudunk és állithatunk. S ez az, hogy a többségnek jelenlegi állapota a parlament feloszlásának gondolatát teljesen kirekeszti az aktualitások sorából. A szabadelvű pártban az egybeforradás örvendetes mértékben halad. Nem állítjuk korántsem, hogy már is elismult minden ellentét. Azt sem mondjuk, hogy nincsenek a pártban olyan titkos aspirációk, amelyek a békeműnek végleges sikerét szívesen tennék kérdésessé. De kétségtelen, hogy az ellentétek kiengesztelődése napról-napra jobban észlelhető, s hogy az ellenkező áramlatok híveinek száma nagyon csekély. Ez a belső lélektani állapot azonban semmi nyomot sem mutat a pártnak politikai helyzetében. Mialatt az egybeforradás intim művelete folyik, a párt kifelé és politikailag tökéletesen egységes állapotot mutat. Semmiféle szubverzív törekvés nem jelentkezik benne. A rosszkedvűek is hallgatnak és félreállanak. Szél Kálmán teljesen ura a helyzetnek. Sem most, sem a belátható jövőben semmiféle engedetlenségtől, vagy pláne nyílt pártütéstől nincs mit tartania. Fellépésének tapintatos erélye határozottan imponál az egész pártnak, amely tévovázás nélkül követi lobogóját. Ilyen körülmények között a parlament feloszlására még csak

gondolni is képtelenség. S egészen bizonyos, hogy diverziók csak az új parlamentben fognak bekövetkezni. A választások előtt a párttagokat az önzés, a politikai létosztón kényszeríti a fejelemtartásra.

Szél Kálmán tehát semmi komoly okot sem találhat arra, hogy megrövidítse a mostani országgyűlés életét. Hederíteni sem fog tehát az efféle tanácsokra, amelyeknek nem ismerjük célját, de amelyeknek hatása csak az lehetne, hogy nyugtalanságot támaszszanak a többség kebelében s abban az ideges hangulatban könnyebben tegyék lehetővé a mostani viszonyok között kizártnak tetsző pártbomlást. Nehogy ez a hatás beálljon, kijelenthetjük egész határozottsággal, hogy tudunk szerint a kormánynak eszeágában sincs a feloszlásnak eszméjével foglalkozni.

BELFÖLD.

Szilágyi Dezső belügyminisztersége.
A könyvatos *Politikai Értesítő* a legilletékesebb helyről megbízták annak a kijelentésére, hogy egy fővárosi lapnak a *Szilágyi Dezső* belügyminiszterségére vonatkozó közleménye teljesen alaptalan.

A kuriai bíróságnak. A képviselőház igazságügyi bizottsága ma *Fabiny Teofil* elnöklele alatt ülést tartott. Először is megállapította az előző ülés elvi határozata alapján a *kuriai bíráskodási* törvényjavaslat ama módosításának a szövegét, amely szerint még az idén felveendő lesznek a választói névjegyzékbe azok, akik csakis adóhátralék miatt veszítették el a választói jogosultságot. Ezután a szöveghez albizottság előterjesztése alapján megállapította a bizottság a törvényjavaslatnak végleges szövegét s hozzájárult a Ház elé terjesztendő jelentésnek Szivák előadó által bemutatott tervezetéhez. Szivák a Ház holnapi ülésén nyújtja be a jelentést.

REGÉNY.

Edith bosszuja.

(32)

— REGÉNY. —

Irta: SZANTÓ KÁLMÁN.

Nem látta meg Edith lelkét, mely a fehér lapra, e kusza fekete betűk közé csakugyan odat pult. Erélyes lelkének lágygyá olvadását, büszkeségének megalázkodását, ridegségre szánt szívének szerelmre öbrödesét. Mind ott volt pedig rajta s még több is. Mind, ami a hirtelen változásokból, a kijelentés által határozott vágygyá fejlődött fordulásból következik: az ideges türelmetlenség, a mohó vágy, az emésztő kívánság. A betűk huzásában egy összekötő vonal megszerkesztésében, az ékezet merész kanyarításában az mind rajta volt. Rajta volt maga a pillanat, melyben megszűnt a ketely, alábbhagyott a ki-hitűség, véget ért a józanság, helyét adva a szenvedélynek és átengedésnek, mely most már annál türelmetlenebbé vált. Ez a türelmetlenség ösztönözte Edithet, hogy válaszoljon György levelére, amelynek kételkedő hangján is sokkal jobban áttört az önbizalom, mintsem választ várt volna. De Edith akkor már nem is gondolkozott, követte az első ingert, mely csak e levélre várt, hogy szívében fölbuzogjon sirt, amint beszélt volna, rígtön, megdöglés nélkül, egyszerűen és cafrang nélkül, ha György e ötte lett volna. Ujra meg újra elolvasta György levelét: nem kereste titkos értelmet benne, olyan nyíltan, egyenesen találta, egy egy szóiban olyan közvetlennek, mintha maga írta volna. Azért olvasia, hogy élvezze és gyönyörködje benne és

betelje vele. Csodálatosnak találta, teli költészetrel, mert a szívére keresztül olvasta. Nem látta benne az érzélgést és áradozást, a ki-hitű férfiatlanságot és érelvtelen lágyaságot és ami mindezeket keresztül a sorok közül mégis életört: a visszautasításnak kizárt lehetőségét. Szerelme támadt szívében s ez egészen asszonygyá tette. Nem tudta volna többet bírálni szerelme tárgyát: csodálta s nagyon látta úgy, amilyen. Olyan régen kereste s régen várta már: hogy bírálta volna! Egész eddigi élete nem volt egyéb, mint annak keresése. S nem sajnált most már se időt, se fáradságot, se szenvedést, csak hogy megtalálta. Hogy keres-e, hogy járt uána! Ételkedésének és lemondásának egész negatívumán mégis általtárt az erős hit, hogy meg kell találnia. Nagy és kitartó boldogtalansága közepett is mindig érezte, hogy neki is csak úgy van joga a boldogsághoz, mint minden teremtet lénynek. S minthogy joga, tehát kötelessége. Mert a boldogság nemesak jog, hanem kötelesség is. És éppen azért szenvedett legtöbbet, mert e kötelességet teljesen nem bírta. Filozóf elméje fölfogta, hogy az élet boldogsága nem annyira a vett és nyert javak élvezetében áll, hanem legalább is annyira vagy tán még sokkal inkább ama javak kiosztásában, melyekkel mi magunk bírnak. Vajjon e javak szerzésében egyedül ő járt-e mostohán, hogy neki senki számára semmije se jutott; avagy lelkének végtelentlen önzésével mindent, mindent egyedül magának akar-e megtartani? Annak, önzőnek itélte magát, száraz és szeretetlen szívének, aki kivonja magát az emberiség szeretet-tel, egyetemes nagy munkája alól. Csak önzés vel magyarázhatja meg boldogtalanságát, mert egyedül az önző az, aki boldogtalanságra van szánva. Oh, de most már el is van felelve minden. Kétség és önzaklatás, tépelődés és elhagyatottság banata és egybeolvad minden abban az egyetlen nagy érzésben, mely már most, kü-

szöbét még át sem lépve, már is csupa merő sejtelmekben is minden lehető boldogság teljes-ségét összesíti. Könnyek futottak el szemét s mindenek fölött csupa halálval tölt el az iránt, aki a szívében elszábadt jobb részt életre ébrésztette. Ugy tetszett neki, hogy egészen le kell ve köznie régi énjét, elhagyni magától mindent, ami gyarlóságot, rosszat magában tud, s mint egykor a szentváros templomaitan a főpap, mikor a szentek szentjébe lépett, sarut megoldva, földi port lemosva, tisztá fehérbe öltözött: neki is új lelket kell váltania, tisztát, szep ötlelet, fehéret, melylyel az új életet megkezdheti. Semmi földi gondolat e pillanatban szerelméhez nem tapadt: se hiúság, se önzés, se érzékiség; tisztá és zavartalan örömet élvezte a boldogság feltalálásának. Ő maga is fogadalmakat tett: boldoggá fogja tenni a férfit, ki létre hozta a szívének ez ujászületését, boldoggá, amilyen férfi még nem volt soha. Gyöngéd és odaadó lesz hozzá, óh, hűséges és önf laldozó. György nem is sejtí, hogy szerelmével mit adott neki, egy egész világot! de nem sejtítte ma még azt se, hogy mit kap érelte cserébe, szintén egy egész világot. A gondolatait fogja meglesni, s ha már benne, Edithben, találta föl boldogságát, meg is fogja mutatni, e boldogság mennyi üdvöt tud arasztani. Lehajtottá összekulesolt két kezére szédűtő fejét és imádkozott. Elmondta azt a szótan imát, mely fölgylemlik a salakaltalan boldogságtól megáradt szívében s a legmélyebb meghódolás ama megfoghatatlan Erő iránt, kinek lényegét eddig mindhiába kereste a val asakotó, a fiziológ, a matematikus, s kinek Neve nincs. Egy szemébe szököt könnyesepp mutatja az ima végét, mely benne ragyogott, midőn fejét fölemelte. Aztán megihent hullamzó szíve türelmetlensége megszűnt, idegei ek há orgása telba yott: a nyugalom derűje szállott le reá; készenk érezte magát, várt.

(Folytatása következik.)

Goluchowski Budapesten. Gróf Goluchowski külügyminiszter ma is közéletünk néhány kitűnőségénél tett látogatást, akik a látogatást viszonozták. A külügyminiszter csak keddén délután utazik vissza Bécsbe.

A Vaskapu tarifája. A bécsi lapok és a bécsi közéleti támadása aktualissá tették a Vaskapu tarifájának kérdését. Egyes budapesti lapok tudni vélik, hogy Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter megfontolva a dolgot, bizonyos tekintetek hatása alatt el akarja halasztani a tarifa életbeléptetésének idejét, a miből aztán azt következtetik, hogy a kormány le akarja szállítani a kontemplált tarifátételeket, mert azok némely üzleti érdekelt köröknek nem tetszenek. Ezekkel az állításokkal szemben konstatajuk, hogy a vaskapui szolgálatnak szervezési munkálatai serényen folynak és hogy a szervezési munkálatai a teendőnek óriási halmazával jár. Ki kell dolgozni a kalauz-, a parti és állomás- stb. szabályokra vonatkozó szabályzatokat és utasításokat. Továbbá a hajózási hivatal szervezésével járó összes dologi és személyzeti intézkedésekről kell gondoskodni. Magától értetődik, hogy míg ezek a szervezési munkálatok, melyek a díjazás előfeltételeit képezik, befejezve nincsenek, a tarifa közbeviteléről szó sem lehet. És tisztán ennek a körülménynek kell tulajdonítani, ha a tarifa közzététele május elsőjén eszleg be nem következik. De ebből azt következtetni, hogy a kormány eddigi álláspontjával felhagyva, a tarifa tételét a külső presziók következtében megváltoztatni szándékoznak, nagyon is korai dolog. Éppen azért igen nagy igazságtalanság, hogy ebből az előkészítési stádiumban levő dologból határozott vádakat támasztanak a kereskedelmi ügyi miniszter ellen. Ezzel szemben biznia kell abban mindenkinek, hogy a miniszter, aki az említett előmunkálatokat maga vezeti és azokkal annyira el van foglalva, hogy a tulajdonképpeni tarifatervezettel most nem is foglalkozhatik, — a Vaskapu forgalmának kérdésében az ország hajózási és közigazgatási érdekeit a lehető leghatékonyabban meg fogja védelmezni, számítva arra, hogy a kereskedővilág méltányolni fogja Magyarország millióit áldoztatott, amelyeket a Vaskapu szabályozása érdekében hozott.

Autonómiai képviselőválasztás. Timkó József városi tanácsos halálával Kassán megüresedett katolikus kongresszusi képviselői tisztsége. Az új képviselőt április 30-án fogják megválasztani. A katolikus polgárság zömének jelöltje: dr. Semsey László országgyűlési képviselő.

A függetlenségi párt értekezlete. A függetlenségi és 48-as párt Kossuth Ferenc elnöke mellett hétfőn, április 24-ikén, este 6 órakor muzeum-környéki helyiségében értekezletet tart. Az értekezlet napirendjére a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslatot tűzték ki.

A nemzeti párt feloszlata. A hercevármezei nemzeti párt is kimondta feloszlását. Utolsó gyűléséről bővülő táviratot intézett a Széll-kormányhoz és értesítette a megyebeli volt nemzeti képviselőket, hogy örömmel értesült a szabadelvű pártba történt belépésükről.

A Ciocanu hazafisága.

— Adalék a Bánffy nemzeti politikájához. —

Budapest, április 22.

Bánffy Dezső megbukott a politikája véle bukott. Nagyon kevesen sajnálták s ezek is menetetni iparkodtak a sajnálkozásukat. Azt mondták, hogy sok hibáját belátják már Bánffy Dezsőnek, de a nemzetiségi politika körül szerzett érdemeit, azt nem hagyják. Megvédik és megbecsülik körömszakadtáig. S volt is a magyar közönségnek része abban az épületes látványosságban, hogy Bánffy Dezsőről ellenkezés nélkül hagyják leszedni az államférfiú lárvát, de még bukása után se engedik bolygatni a nemzetiségi érdemeit. Maga Bánffy Dezső is ezeket diktálta fel a maga építálmához. Azt kellene tehát hinni, hogy a nemzetiségi politika terén csakugyan nem férközhetik gáncs az ő viselkedéséhez. Makulátlan és céltudatos volt az, azonfelül pedig föltétlenül sovinszta magyar.

De az idő kegyetlen gyermek s előszeretettel tépegeti ki a pávatollakat, amikkel valaki ékeskedik. Leleplezi Bánffy Dezsőt is, nem hagyja meg azt az utolsó ékességét sem, amivel kegyetlenül összemarcangolt politikai temetőt Bánffy Dezső még szépitni próbált. Olyan dokumentum kerül most a nyilvánosságra, mely bevilágít a volt miniszterének nemzetiségi politikájának műhelyébe s megmutatja, hogy Bánffy Dezső tisztán korteszempontokat honorálva, képes volt a magyar egyetemen megüresedett tanári széket egy notórius magyarfalóval betölteni s ugyanakkor sértő módon mellőzött egy olyan férfit, aki éppen a magyar érzése miatt

mártíria a románok gyűlölködésének. S nem a pedagógiai szempontok miatt. Világért sem. Mert a mellőzött Moldován Gergelynek kiváló kvalitásairól nem kell sokat beszélni, ismeri őket ez az egész ország; ellenben a kinevezett Ciocanu soha életében a román nyelvészettel nem foglalkozott. Oh egészen más volt az ő foglalkozása! De ezt megbocsátotta Bánffy Dezső az ő kedves profetumának, mert jó kortes volt, holott a szegény Moldován elfelejtette, hogy nem a magyar nemzetnek illet volna szolgálatokat tennie, hanem a kegyelmes miniszterelnök urnak.

A hozzánk beküldött érdekes cikk így hangzik:

Baró Bánffy Dezső nemzetiségi politikáját, ezt a „nébántsvirágot“ az ő hazatéréséből — nem lesz fölételeg egy kicsit megvilágítani a Moldován Gergely és Ciocanu János esetével.

Megüresedett a meghalt Román Sándor tanszéke a budapesti egyetemen s erre pályázott az a Moldován Gergely is, akinek a magyar nemzettel szemben tanúsított szolgálatát kellőképpen meg kell látni. Erre a szerény állásra pályázott a kolozsvári egyetemi tanár s Bánffy báró azt mondta, hogy nem nevezheti ki, „mert nagyon exponálta magát a magyar érdekekben“.

Hallatlan ez. Bánffy báró azért nem helyezte át Moldován Gergelyt egyik egyetemről a másikra, mert kipróbált hazafi, mert tulságosan exponálta magát a magyar érdekekben.

Moldován Gergely ezen annyira elkeseredett, hogy beszűntette Ungaria című lapját, azt a lapot amely a román részről jövő minden támadás, szitok, ócsárlás, gyalázkodás, megvetés, politikai megbecsülés és kiátkozás decára rendületlenül szolgálta a magyar hazafiság ügyét.

És ekkor a Tribuna, rámutatva Moldován kudarcára, a román fiataloknak pokoli kacagással azt a tanácsot adta, hogy vejen példát ez esetből s lássa be, hogy a magyarokkal való barátkozás csak megálázhat.

Mikor a Tribuna című lapnak ezt a számát Bánffy bárónak megmutatták, báró Bánffy mosolygott.

És azt már tudjuk, hogy Moldován mért nem nevezte ki báró Bánffy. Azt is tudjuk, hogy kit neveztetett ki. Kinevezette Ciocanu János, volt nászódi lapszerkesztőt, csupán azért, mert Bánffynak főkortesee volt. Kinevezette azt a Ciocanút, akinek a történelemből és földrajzból volt tanári képesítése, de e mellett magyarul máig sem tud. Bánffy báró kinevezte Ciocanút a budapesti egyetemre filologusnak és adott neki egy nászódmegyey vicinális vasúti engedélyt. Kicsoda Ciocanu János?

Ciocanu Janos, aki ma a 67-es alapon képviselő s a Deák Ferenc politikájának bevalótt őrgyála, Albina című politikai napilapjában 1876. január elsején így irt a magyarokhoz:

„Mi uton-módon szerezte meg a magyarság tiszteletünket és szívünket? Mai viselkedetek nyolc év óta mindennek, csak hősiesnek nem nevezhető. Ezéssz politikaiaktól, minden törvényeknek hiányzik a humanizmus kritériuma, nek hiányzik egy csöpp ádást sem az evittőlő népekre, annál levebbé az emberiségre. Ebből származik a korrupció, a mamulucizmus és a reneszantizmusnak az a pestise, mely ma szolgálatot tesz a magyar uraknak a nemzetiségek és a demokrácia rovására. Férditek, hogy terrorizmussal századunkban trónok is elbuktak.“

A nagyváradi román olvasókört nemzetiségi üzemek miatt feloszlatták s Ciocanu ur ugyane lap 25-ik számában ez alkalomból így irt:

„Adja Isten nektek a népe. Vagy a muzsika részről azt a gondoskodást, melyben mi részeseülünk tőletek. Nem, magyar urak, ti nem gondolkodtok s nem is vagytok képesek egyebre munkálni, mint hogy hogyan üssetek ránk, miként akadalyozzátok meg nemzeti kultúránkat, miként sértégessetek s idegenitetek el örökre. Ez az átok van a lelketek feekén s örültségéből örültségbe kerget.“

A 32-ik számban ugyancsak a nagyváradi esetre vonatkozólag ez áll:

„Hurrá, nagy hazafiak! (a magyarok.) Zuzátok össze a nem magyar nemzetiségek minden fészket, otthonát és erejét. Ne engedjétek nekik egy pillanatnyi szabad föllélegzést se; erősödjétek meg abban a hitben, hogy a nem magyar nemzetiségek kulturájának megnyitkozásával erősz lesz a magyar, biztos a haza és a trón. Hurrá!“

1876-ban Papp György képviselő bemutatja a magyar parlamentben Krassó-Szörény megye tizenhét községének román nyelven irt kérvényét, melyet a Ház ez okból elutasít, a mire Ciocanu ur így irt:

„Hát ez nem szájon cnapása a szegény népek, az ország többségének? Vajjon a művelti keresztényvilágban szörnyűbb zsarnokság találatott-e?“

A 86-ik számban a magyar és török rokonszenvről ezeket mondja:

„A mi uraink hordóiból más hang nem tör ki, mint török basa, basibozuk és cserkosz. Ez

az ő kulturájuknak csucsontja. Ez az ő humanizmusuk és tőkéletességük, ezekben központulnak a törökkel rokonszmeik, érdekük és céljuk.“

A 99-ik számban az orosz veszedelemről így beszél:

„Ők azok (t. i. a magyarok), kik örültségükkel provokálják s hajánál fogva cibálják ránk a veszedelmet; űk enerválják az országot; idegenítik el tőle a hazafiságot; űk azok, kik meghamisítják és kigunyólják a jognak s hum nizmusa k magasztos céljait; űk azok, kik megölték hitünket az álla mag sabb céljaiban; űk készítettek elő hennünket ékképpen bármilyen zsarnokságra s idegen kegyetlenségre is; oda vittek, ahol ma vagyunk s ahol csak halálos ellenességünk szeretne hennünket látni. Ezek a farkasok (a magyarok) a veszedelem közledekter, melyet űk provokáltak, a helyett hogy megújhaszkródnának, fenyegetődznek, hogy holnap híának és basibozukok le legyenek. Iyen éssz és lelket csak azoknak adhatott Isten, akiket pusztulásra kárhoztatott.“

A 7-ik számban Deák Ferenc halála alkalmából így elmélkedik:

„Eszünkbe jut, amit gyakran hallottunk, hogy Deák macedón-román eredetű a Fescar családból. De bármilyen eredetű is volt, életét és tehetségét a magyarság érdekében áldozta fel, amely a nyert előnyökkel úgy élt vissza s úgy kormányozta ezt az országot, hogy romlást hozott áldás helyett, bizalmatlanságot s gyűlöletet a tisztelet és szeretet helyett.“

A 8-ik számban, ugyancsak Deák Ferenc halála alkalmából ezt mondja:

„Minden politikai élet, az állam minden jelensége és megnyilatkozása nálunk nem egyéb komédiánál s a szereplők — föllőről le — komédiások. Ezek a szellemi óriások képezik a magyar nemzetet, legyenek azok bár csont, az ő vad hordáinak csontjából, kik a IX-ik században törtek ide, vagy pedig régi európai elem, melyet a századok folyamán asszimiláltak.“

A 9-ik számban Deák Ferenc temetése alkalmából írja:

„Nagyszerű parádé volt, de csak az uraké. Nem volt a népé, a millióké, mert ezek a milliók semmi könnyebbséget sem éreztek s ruskban Deák bölcsesége és erényei révén. Az urak, kik Ausztria alatt semmik se voltak, Deák dualizmussával az ország urai lettek. Deák érdemei csak néhány embernek és családnak tettek jót, de a milliók, a nép, csak terhekot kapott és koldus tansznyt.“

A 12-ik számban így ismerteti Deák érdemeit:

„A magyar lapok konstatalják, hogy Szent-István királytól fogva napainkig, nincs mása Deák bölcseségének. Mi is konstataljuk, hogy nyolc év óta a magyar uraknak sincs pária a világ előtt abban, hogy ez országot mennyire megrontották és mennyire visszaétek a hatalommal.“

A 113-ik számban, mikor a törököknek Európából való kiűzetését tárgyalja, így beszél Ciocanu ur:

Igazat mondunk nektek gazdáink, hogy egy bizonyos órában egész kelet egy vértenger lesz s ti a véletek hasonlókait bele fogtok fullni e vértengerbe.

De minek folytassam? Ki lesz még kíváncsi arra, hogy a magyar egyetemnek román nemzetiségű hallgatói milyen neveléssel és milyen irányban indulnak ki Budapestről az élet küzdőterére?

A magyar nembánomság révén ez a szerencsétlen kérdés valamennyiünk buzgalma rászorul. Mint erdélyi származásu ember gyerekkorom óta látom a román agitatorok által mesterségesen összerakott tűzfészkeket és a szabadon előkészített érteületeket. Minden magyar embernek el kell keserednie azon a vakságon, hogy egy hiányos sajtótörvényben és egy tűzrevaló közigazgatási paragrafus-halmazban kell integritásunk minden biztosítékát megtalálnunk.

De az egyetemes megtisztulás és föllendülés útján vagyunk. Bizonyára jobb napok derülnek erre a kérdésre is.

—si.

KÜLFÖLD.

Egy pápajelölt a pápaság multjáról. Nem nagy örömet fog okozni a Vatikánban Vaughannak, a híres és tudós angol bíborosnak egy irata, amelyben első sorban kikel az őt kandidáló lapok ellen, de egyuttal csipős megjegyzést tesz a pápaság középkori állapotaira. Az angol lapok ugyanis Vaughan egy ídőtáa XIII. Leo valószínű utódaként emlegették, de Vaughan ezt a hirt megcáfolni igyekszik. Azután így irt:

Ha valamely bíboros önmagát tolná fel a pápai méltóságért versengők közé, az egész katolikus világ méltán venne meg őt és megérdemelné, hogy büszkeségét az Isten büntetése sújtja. Ma már nem élünk a középkorban, amikor a világias becsűgy uralkodott és cselzöbst cselzöbstel igyekeztek ellensúlyozni. A szavazás most

lelkiismeretesen történik, Isten újának utmutatására és senki sem mondhatja előre, ki lesz Isten fölöntje, hogy a világon a legmagasabb állást elfoglalja.

A világius beeszágra való utalás arról is tanuskodik, hogy mily kevesre becsülik a külföldi biborosok az ugynevezett római kérdést, azaz a pápa világi hatalmának kérdését. Ehhez ma már csak az olasz biborosok ragaszkodnak. A Vatikán gondja van rá, hogy a biborosok többsége olasz legyen s ez a kérdés, amely a középkorba nyulik vissza, mindenkor időszerű maradjon.

Lepine, Freystätter, Hanotaux.

Budapest, április 23.

Az okmánygyártó francia vezérkar és csatlósai rémült jajveszékkel fogadják a Dreyfus-ügy legújabb fordulatát, amely beállt azzal, hogy a semmitűszék elrendelte a pótvizsgálatot és meg is kezdte már újabb tanuk kihallgatását és szembesítését. *Chanoine* tábornok és *Paléologue* titkár után *Rogel* tábornok és *Bertulus*, a talpig becsületes vizsgálóbíró kerül egymással szembe. De a francia közvélemény nem annyira a szembesítések, mint inkább az új tanuk kihallgatása iránt érdeklődik, akik közt első sorban *Lepine* volt rendőrfőnököt és *Freystätter* századost emlegetik. *Lepine* rendőrprefektus jelen volt a Dreyfus-pör tárgyalásán, amely a vádlott kapitány embertelen elítélésével végződött. A bizonyító eljárás befejezése után mindenki azt hitte, hogy Dreyfust fölmentik, *Lepine* is azt hitte és még az ítélet előtt eltávozott, miközben hangosan megjegyezte:

— A fölmentő ítélet igazatosságát okozhatja Párisban és nekem, mint rendőrprefektusnak erre az eshetőségre való tekintettel meg kell tennem az intézkedéseket.

Azt hiszik tehát Párisban, hogy *Lepine* is kihallgatják, ugye e nyilatkozata ügyében, mint a hadbíró tárgyalásán szerzett benyomásairól.

Még érdekesebb tanu, akinek vallomása nagy súlyal eshetnek a revizió mérlegébe, *Freystätter* százados, aki tagja volt annak a hadbírósnak, amely Dreyfust egyhangulag elítélte. *Freystätter* ismételtén ugy nyilatkozott, hogy meg van győződve Dreyfus bűnösségéről és nyugodt lelkiismerettel ítélte el a szerencsétlen századost. De midőn *Freystätter* nemrégiben *Madagaszkárról* visszatért Franciaországba és ott értesült *Henry* hamisításáról és öngyilkosságáról, kételyei támadtak Dreyfus bűnösségéről és észbe jutott, hogy a borzasztó ítéletet csak a hadbíró elé terjesztett titkos okmányok és *Henry* ama fogadkozása alapján hozták meg, hogy Dreyfus csakugyan áruló. *Freystätter* azóta sokat tételődik a dolgon, és így vált benne meggyőződés az a hiedelem, hogy ártatlan embert ítéltek el és ezt a meggyőződését nyíltan is hangoztatta egy lakomán. De *Freystätter* itt nem állapodott meg, kihallgatásra jelentkezett *Lockroy* tengerészeti miniszternél s mint tengerésztiszt attól kért engedélyt, hogy a semmitűszék előtt könnyíthessen lelkiismeretén. *Lockroy* teljesítette kérését és *Freystätter* holnap hétfőn való lani fog *Mazaeau* és bírótársai előtt.

Freystätter Márton százados ügy főnétrangei timár fia és bigott anyja a papi pályára szánta fiát. De *Freystätter* hajlama a katonai pályára vonzotta. Természetesen akadtak *Freystätter*nek olyan barátai, akik le akarták őt beszélni arról, hogy a semmitűszék előtt megjelenjen, azt mondván, hogy magára zudítja főnökei haragját, de *Freystätter* e jó barátokat e szavakkal némitotta el.

— Nem ismeritek ti az én főnökeimet. Nincs köztük egy sem, a ki nem hogy nem beszélne le, de egyenesen fel ne szólítana arra, hogy valljam az igazat, és én teljesíteni fogom kötelességemet.

És Versaillesben lakó menyasszonya, *Lucie* Lissarugére kisasszony, a kivel különben tegnap esküdt az ottani Notre Dame szentegyházban, még ezt tette hozzá:

— Hát legyen kevesebb a sújtás, csak a tisztesség legyen több.

A semmitűszék alkalmasint kihallgatja még *Gallet* őrnagyot is, a ki szintén tagja volt az 1894-iki habíroságnak. *Gallet* Chovert szenátornak

mondta el, hogy Dreyfust csak az okmányhamisító *Henry* bizonyítékai alapján ítélték el.

Casimir Perier, Freystätter és Gallet vallomásai után bizonyára *Mercier* tábornok sem tagadhatja tovább, hogy 1894-ben mint hadügyminiszter a vádlott és védője tudtán kívül a hadbíró elé egy titkos okmányt terjesztett, és ennek alapján hozták a borzasztó ítéletet.

A *Figaro* ma leleplezései során *Hanotaux* volt külügyminiszter vallomását közli, amely az elferdített félhivatalos távirat szerint az igazi értékre szállítja le a vezérkar üzelmeit.

Páris, április 23.

A „Figaro“ ma *Monod* és *Hanotaux* vallomását, valamint *Mercier* tábornok és *Turenne-Duynac* gróf újabb vallomását közli. *Monod* elbeszéli, hogyan támadtak kételyei *Dreyfus* bűnössége iránt annak következtében, hogy *Hanotaux* vonatkozott azt előtte megerősíteni. *Monod* elmondta vizsgálódásait és beszélt arról, hogyan hangoztatták előtte sokan *Dreyfus* ártatlanságát, valamint azokról a nyomozásokról, melyeket *Scheurer-Kestner* szenátor, *Leblois* és *Picquart* folytattak *Esterházy*gról.

Hanotaux elmondja, mily körülmények között értesítette *Mercier* a minisztereket az árulás felfedezéséről. A tanu tagadja, hogy a pörből diplomáciai bonyodalmak támadhattak volna, és kijelenti, hogy nincsen tudomása azokról a levelekről, melyeket egy idegen szuverénnek tulajdonítanak. *Hanotaux* határozottan állítja, hogy *Dreyfus* bűnösségének kérdésében sohasem nyilatkozott és azt mondja, hogy *mégsem tud a titkos dossier közléséről*. Ami a beismerésnek kérdését illeti, azokra a tanu csak homályosan emlékezik. *Mercier* vallomásában fenntartja ama B. távirat szövegét, amely a *Dreyfus* elfogatása következtében tett övintézkedésekről tesz említést. *Mercier* után *Paléologue* tesz titkos vallomást. *Turenne-Duynac* gróf kijelenti, hogy egy minisztertől tudja, hogy *Vilmos* császár állítólagos levelei nem léteznek.

HIREK.

Budapest, április 23.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Április 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Az *öreggye cárné* ma délután Kopenhágából a *tandard* yachtal Libauba utazott. — Báró *Bulow* újonnan kinevezett német katonai attasé ma reggel Bucsba érkezett.

— Nagyköveti cím és jelleg. A király gróf *Welsersheimb* Rudolf első osztályfőnöknek a császári és királyi Ház és a külügyek közös miniszteriumánál a rendkívüli és meghatalmazott nagyköveti címet és jelleget adományozta. A hárai leszerelő kongresszuson tudvalevőleg gróf *Welsersheimb* Rudolf *Okolicsányi* hágai követvel fogja képviselni monarkiókat.

— Új jogakadémiai tanár. A közoktatásügyi miniszter dr. *Oberschall* Pál pozsonyi királyi aljárásbíró a pozsonyi királyi akadémián a magyar büntető jog és eljárás s a jogbölcsészeti tanszékére, a szabályozási illetményekkel, ideiglenes minőségben, nyilvános rendkívüli tanárrá nevezte ki.

— Bucs a Józsefvárosban. A fővárosi bucsuk közül a legelenkebb, a legzajosabb ma volt. Ez a híres Józsefvárosi bucsu. A nagy városrész sok helyén észre lehetett venni az ünnepet, majd minden utcákon felállították a megszokott mézeskalácsosátrakat, de az élet különösen a *Mária-Terézia-ter*en pezsgett, ahol tömördek árulóde, sátor, panoráma stb. állott. Az ünnep egyházi része a plébánia templomban folyt le, ahol fél 10 órakor ünnepi szent beszéd, majd 10 órakor zenés nagy mise volt, amelyet *Kanovecs* Béla Mór eszperes apátplébános pontifikált. Delután 4 órakor ünnepi litániával fejezték be a bucsut. A főváros minden részéből nagy közönség randult ki a Józsefvárosba.

— Zászlószentelés. A Magyar Királyi Államvasutak Vonatkiszolgáló Segélyező Egylete május 22-én, pünkösd hétfőjén delelőtt 10 órakor zászlószentelési ünnepélyt rendez. A zászlóanyai tisztelt csakányi *Marx* János miniszteri tanácsos nav. igazgató neje, született *Goehert* Ida urasszony fogadta el. Az ünnepség szertartását a VI. ker. terevarosi plébánia-templomban *Stieber* Vince apátplébános végzi. Este a *Klemens* féle kerthelyiségben hangverseny és táncestélyt rendez az egyesület.

— Ha aloszok. *Szobovits* Jenő székelyudvarhelyi magyar királyi államvasúti állomásfőnök, életének 49-ik, boldog b za-ságának 21-ik évében, április 17-iken megbalt. — *Dubnicai* dr. *Brányi* Geza soprofhelyei járási orvos, a Csorna Kaszinó alelnöke e hó 18-án életének 44-ik, háza-ságának 14-ik évében Csornán elhunyt. E hó 20-íkan temették el Csorna és környéke lakosságának impozáns részvételével. — *Fuchs* Miksa marmaroszigeti tekintélyes polgár 56 éves korában elhunyt. A megboldogultat nevezésű rokonság gyászol.

— Repülj fecske! . . . *Petőfi* Sándornak még talán ma se lenne szobra Budapest városában, ha *Reményi* *Edi* össze nem hegédült volna rá egy nagy summa pénzre. S máskülönbben is drága nekünk az a hegédő. Magyar művészek kezében világszerte hosszú időnkig becsület, hírt és elismerést szerzett nekünk is, nemcsak a gazdájának. Most pedig megvásárolta egy olasz virtuóz . . .

— *Volf György* siremléke. Nyelvészekből és tanárokból álló csapat gyűjt me egybe a Kerespesitetetőben a B. thány-muzeoleummal szemben, hogy felavassa a porladó nyelvtudósának, *Volf György*nek most emelt emléket, a ki életének delén a mult év szeptemberében távozott el az élők közül. Mély meghatottsággal állották körül a tudósok, barátai és tanítványai a megbologultnak az egyszerű, közadkozásból emelt, harmadfél méter magas fekete svéd gránit piramist, a melyre *Beöthy Zsolt* egyetemi tanár a következő szavakat vésette:

Volf György

1843—1897.

Szicéin a magyar szó, szavában magyar sziv.

A magyar történeti nyelvtudomány nagyérdemű buvárának és tanítójának állították tiszteletül.

Beöthy Zsolt megható emlékbeszédet mondott, méltatván a sárkó alatt nyugvó nyelvész érdemeit, azután pedig *Badies Ferenc*, a gyakorló gimnázium igazgatója emlékezett meg kegyeletes szavakkal nagyvenn elődjéről. Ott voltak az Akadémia képviselében báró *Eötvös* Loránd elnök, *Szily* Kálmán főtitkár, *Gyulai* Pál, továbbá a nyelvészek közül *Simonyi* Zsigmond, *Szinyei* József, *Gyulai* Gyula, *Szilassy* Mór, *Alexander* Bernát, *Beöthy* Zsolt, *Hegedűs* Sándor, *Heinrich* Gusztáv, a gyakorló gimnázium tanári kara dr. *Badies* Ferenc igazgató vezetése alatt, *Demetky*, a Ferenc József-intézet kormányzója, *Hofer* Károly főrealiskolai igazgató és még számosan.

Az ünnepély az Eötvös-kollégium gyászadalával kezdődött, minek végeztével *Beöthy Zsolt* lépett elő és rövid, de szép beszédben méltatta *Volf György* érdemeit.

Családjának, tanítványainak, barátainak szivében — ugymond — nem halhat ki *Volf György* emlékezete. Hisz földi boldogunkban nem találunk oly sűrűn az ily egyszerű, egyenes, vidáman szerető és mélyen gyönyöz lelkekkel, hogy *Volf György*nek, az embernek emléket is, legalább a mi sziveinkben, feledés fejeztünk. Ez emberi jószágban való hitünk, amelyet csak tartogatunk és őriztünk, személyes életünk körében, összekapcsolva marad az ő emlékevel.

De nem fenyegeti a feledés a tudós emlékét nyelvemlékeink Révai óta legbuzgóbb és legérdemesebb buváráit. Már csak azért sem, mert a magyar nyelv és őstörténet kutatása révén oly igazságokat derített ki és hirdetett, melyekkel nemcsak ismereteinket szaporította, hanem nemzeti öntudatunkat, sőt jogérzetünket erősítette. Aranyos volt, aki nemcsak kutatót, hanem talált is gazdag aranyeret. A szerzet aranyával gazdagította a mi kis életünket, az igazság aranyával a nemzet nagy életét. Pályájának ez a két oldala nyerjen kifejezést halás emlékezetünkben, mely igazságnak őrizze az ő nem muló érdemeit és szeretetben őrizze. S most bucsuzunk tőle azzal a legutolsó mondattal, amelylyel nyelvemlékeink átírásában fáradhatatlan tolla megakadt, egy középkori imádság főhőszával: „Szunynyadj, ha lehet, látván uradat.”

A beszéd után a gyakorló gimnázium tanári kara nevében dr. *Badies* Ferenc igazgató dicsőítette épp oly bensőségeltjes, mint poétikus szavakban *Volf György*nek a tanári pályán kifejtett munkásságát. Beszédét így végezte:

„Oh vajha még sokáig lehettél volna lelkes munkatárs, vezére barátainak, tanító mestere az ifjabb tanari nemzedéknek! De szellemed itt maradt közöttünk, vizsgáztatásul és buzdító példaképpel s mig emlékedet halás kegyeletünk őrizi, faszunkat felváltja a büszke tudat, hogy egykor a miénk voltál: dicsőségünk a multban, jószellemünk a jövőben! Béke poraidra, áldás emlékezetedre!”

Beszéde végeztével a tanári kar nevében gyönyörű babékoszort helyezett a sirra. Azután *Fekete* Károly VII. osztályu tanuló mondott szép beszédet a halás ifúság nevében és szintén díszes koszort tett le a sirra. Majd az Eötvös-kollégium énekkara élénkelte a Himnuszt, azzal végezték a kegyeletes ünnepségnek.

— *Kolumbus* szerelme. Március 28-iki számunkban közölt ilyen című híre vonatkozólag a cs és kir. számu Appel 60. gyalogezredtől hivatalos átiratot kaptunk, amely az említett hírt a következőkben igazítja helyre:

Columbus János 60. gyalogezredbeli nő őrmesterrel *Faras* Mari, mint a család szolgálatában álló cselédeany, ment el *Egerből* *Losoncra*. Februárban a cselédeany önként, titokban hagyta el helyét.

— *Leégett* városháza. Beregszászon tegnap nagy tűz pusztított. A városháza gyuladt ki és pár pillanat múlva ószes melléképületeivel együtt lángba

borult. Bár embererőt fölülhaladó munkát végzett a tüzoltóság, a városháza földig leégett. A szomszéd épületekben szintén nagyobb kárt okozott az északi szélről élesített tűzvész.

— **A hírlapbélyeg eltörlése.** A Magyar Lapkiadó Országos Szövetsége bizottsági ülést tartott ma Győrben Zilahi Simonnak, a Budapesti Hírlapigszatójának elnöke alatt. Az ülésen résztvett: Szávay Gyula és Bródy József alelnökök, Rábel László titkár, Wolfner József ellenőr, Lenkei Zsigmond jegyző, Hartmann József, Nágel Ignác, Szalmás Arnold, Székely Sámuel, Schlesinger József, Dudás Adolf, Zilahi Dezső, Láng József, Makkay József, Herz Adolf és több vendég.

Zilahi Simon elnök indítványára jegyzőkönyvbe iktatták a szövetség fajtáját Dubszy Farkas pénztáros halála fölött. Az elnök örömmel említi föl, hogy a pénzügyminiszter budgetbeszédében a hirdetésbélyeg eltörlésének kérdéséről kedvezően nyilatkozott. Amit a szövetség megalkalulása előtt sok évig hiába hangoztat, s ami bevezetésre várnak látszott, most a miniszter kedvező nyilatkozata után bizonyosan meg fog valósulni. Tisztaban van a miniszter, hogy a hirdetésbélyeg el kell törölni, mert ő is a parlamentben főszóalók úgy fogták föl a dolgot, hogy az eltörléssel keveset károsodik az állam. A külföldön a kereskedelmi viszonyok a szabad sajtó után lendültek föl. Hirdetési bélyeg az világ egyetlen országában sem fizetnek, csak nálunk. Az államháztartásra vajmi csekély előny hárulik be, azzal az óriási előnyvesztésben, amit a kereskedelem föllendülése hajtana, ha eltörlődik a bélyeg. A miniszter ezt belátta s kijelentette a hazban, hogy a bélyegkérdést reformálja, ami bizonyosan az eltörlésre visz.

Azután áttért a bizottság az alapszabályok kérdésére. Az elnök bemutatja az angol és német lapkiadó szövetségének alapszabályait, amelyekben olyan eszmék vannak, amelyek közeke a mi érdekeinkkel. A bizottság elhatározta, hogy Rábel László titkár készítse el az angol és német mintából az alapszabálytervezetet, amelyet majd az elnök kinyomtatva megküld a bizottsági tagoknak. Ezek észrevételeit az elnökkel közli, aki a beérkezett anyagból a tervezetet végleg megállapítja. A legközelebbi Nagyváradon tartandó bizottsági ülésen majus végén kiküldenek majd egy bizottságot a kongresszus előkészítésére s az alapszabálytervezetnek a kongresszus elé való terjesztéséért ott fogják elhatározni. Az elhunyt Dubszy helyére Herz Adolfot választották meg pénztárnak.

A bizottsági ülés után vidám lakoma volt a Bárány-fogadóban. Lukács László pénzügyminiszterhez a következő üdvözlő sürgönyt menesztették:

A magyarországi lapkiadó országos szövetségének mai napon Győrött tartott ülésében halálai emlékeztünk meg Nagyméltóságodnak szövetségünk ügyei iránt tanúsított nemes érdeklődéséről. Midőn ezért értekezletünk határozatából folyólag köszönetet mondunk, egyben hódoló tisztelettel kérjük Nagyméltóságodnak további kegyes jóindulatát izaszagos ügyünk iránt. A 43-as bizottság nevében Zilahi Simon elnök.

— **Hirsch báróné a magyarországi szegényeknek.** A minap elhunyt Hirsch báróné tudvalevőleg 100.000 forintot hagyott a budapesti izr. hitközségnek, míg milliókkal emlékezett meg végrendeletében a már férje által alapított osztrak és nevére esen galiciai jótékony intézményekről. Ebből sokan azt következtettek, hogy Hirsch báró özvegye megelégedett végrendeletében Magyarországról. Így keletkezett az a hír, hogy a báróné által alapított budapesti jótékonyági iródat feloszlatják és az a sok szegény ember, aki e nemes intézet támogatásában részesült, ezentalonnan semmifele segítségre sem számíthat. Azt beszéltek, hogy az a két millió koronás alapítvány is, amelynek kamatait az elhunyt özvegy, szegény kereskedők és iparosok segélyezésére, kamatnélküli kölcsönöknek szánta, visszazal az örökösökre, akik azzal tetszésük szerint rendelkeznek. E gazdatlan hírekkel szemben, dr. Sonnenfeld Zsigmond hazánkfi, aki éveken át a magyar zsrnalisztika díze volt és most a Jewish Colonization Association igazgatója, levelet írt haza, amelyben megcáfolja a szárnnya kapott híreket. Sonnenfeld valótiannak mondja, hogy a báróné megelégedett Magyarországról. Csak tavaly tett le a hétszáz ezer koronát a budapesti zsidó leányvárhoz javára az országos központi takarékpénztárban, azonkívül jelentékeny összegeket adományozott a siketnéműknek, a zsidó fiarvához és protestáns egyesületek céljaira. Ami, írja levelében, a jótékonyági iródat illeti, érthető, hogy a báróné halála után nem oszlatott el az intézet. Ellenben miként Bécsben, Budapesten is azt a reformot létesítette, hogy alapítványt tett kamat nélkül visszafizetendő kölcsönök nyújtása céljából. A két millió forintnyi alapítványi tőkémar le is tette-k az Országos Központi Takarékpénztárban magyar koronajárék és magyar vasuti elsőbbségben. Az így létesített iródat tehát évente 40.000 forinttal fog rendelkezni, amely összeg, mihelyt a visszafizetés megkezdődik, évről évre szaporodni fog. Hogy az első esztendő nehézségeit elhárítsák, a báróné erre az esztendőre külön összeget

adományozott. Az alapítvány kamatainak egy csekély része segélyképpen valamint iskolai és kulturális célokra is fordítható. Sonnenfeld nem tartja kizártnak, hogy a végrendelet lebonyolítása folytán az új iróda csak később kaphdhat meg működését, de mint Sonnenfeld írja, ennek az oka, hogy illetékes helyen nem találkozott a báróné nemes intézménye az óhajtott előzetkészséggel.

— **Harmínchatezer forintos család.** Az a nagy család, amelyet Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter nevével követelt el egy szélhámos, mindenütt nagy föltűnést keltett. A szabadlevű pártkörben a kereskedelmi minisztertől kérdésöködtek az ügy részleteire nézve, de Hegedüs is csak annyit tudott, amennyit mi is ma megtitunk. Általában csodálkoztak az olmtüzi érsek jóhiszeműségén, aki egy hamisított levelet minden gyanu nélkül köleszűzött egy előtte teljesen ismeretlen fiatalembernek harmínchatezer forintot. A kereskedelmi miniszternek sejtelmé sincs arról, hogy ki követte el a vakmerő csalást, annyit azonban határozottan kijelentett, hogy a szélhámos még csak a legtávolabbi rokonságából sem lehetett, mert atyafiain közül az utóbbi időben senki sem járt Olmtüzben.

Néhány reggeli lap ma azt a hírt hozta, hogy a kereskedelmi miniszter az olmtüzi érsekkel állott már valami személyes összeköttetésben, — ezt az állítást ma a Budapesti Tudósító illetékes helyről vett fölhatalmazás alapján alaptalan koholmánynak mondja.

Érdekes a rendőrség nyilatkozata. Többek között ezt a mesét mondja el a mély hallgatást védelmező kommuniké.

Gyakran megesett már, hogy az ily feljelentések a csalást elkövetők a rendőri nyomozás megindításakor azért tettek nyomban a hírlapok után közhírré, hogy a nyilvánosság előtt ily ügyekben nem szívesen szereplő karosultak ily módon a panasz visszavetéseire kénszerítősének. A jelen esetben is az időelőtti közzétételnek teljesen ily színeze van s epp ezért a rendőrség nemcsak helytelenül az ilyféle ügyek időelőtti híriapi szellőzéseét, de maga részéről adatok nyújtásával ahhoz hozzá nem járulhat, mert így lehetetlenne tenné egyes, különösen csak magánvadra üldözhető büntetendő cselekmények feljelentését, felderítését és megtorlását.

A főkapitány ur megnyugtatólára megmondhatjuk, hogy ebben az esetben a följelentést nem a csalást elkövető te közzé. Egyébként a sajtó hivatasa nem az, hogy csak oly dolgokat írjon meg, amelyeket a főkapitányság a maga jóváhagyásával ellát.

— **Eltűnt árva.** Dohner Antal tizénot éves lakatosinas az Arany János-utca 27-ik szamu lakásáról a napokban eltűnt. Levelet hagyott hatra, amelyben azt írja, hogy elemésztí magát. „Nincsen apám, nincsen anyam — írja — kiért kilódjám tehát!“ A fiu alacsony, kövér, arca gömbölyű, haja szőke, szeméi kékek.

A királyné szobra.

Budapest, április 23.

A Budapesti Napló címére ma a következő adományok érkeztek a királyné szobrára:

J. dy József nyugalmazott tanár (U-Bars) 1 frt — kr.
A legutóbb kimutatott összeg: 4341 frt 56 kr.
Gyűjtésünk eddigi eredménye: 4342 frt 56 kr.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

FÖLDI EPER (legnagyobb, legnemesebb esmefajtája). SPÁRGA (argenteumli, erfurti, eibenschützli). * * * * * VÁLÓRA: 100 drb 2 fr. — Bérmentve bárnova csak 2.50 frt. — Legelőh tüntetés idő áprilistól május közepéig, — szállít jóállás mellett a legnagyobb és legszárazabb kertes kertü cég **MÜHLE VILMO**s császári és királyi udv. szállító **Temesvár**. * * * * *

Császár fürdő
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kenes hővízű gyógyfürdő, parafán gőzfürdővel, legmodernebb szaunákkal, pompás avany-úszóakkal, kölsz kádifürdővel, 200 könyvelmes lakószobával. A legszárazabb kertes. Prospektus kívánásra ingyen és bérmentve.

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **Operapályázat.** Anéhai Mészáros Károly dr. alapította kétezer forintos operapályázat bíráló bizottsága vasárnap délelőt tartotta alakuló gyűlést az operaház igazgatói helyiségében. A bizottsági tagjai: *Mihalovich Ödön, Káldy Gyula, Mader Rezső, id. Ábrányi Kornél, Herzfeld Viktor, Diósy Béla, Beer Áoston, Antalik Károly, Kern Aurél és Márkus*

József mind megjelentek s miután tudomásul vették, hogy a pályázatra mindössze két mű érkezett be: *Széchy Mária* címmel egy háromfelvonásos és *Timódi* címmel egy kétfelvonásos, egész esztét betöltő opera, megállapították a bíralat módozatait, a bizottság jegyzőjévé megválasztották *Kern Aurél* s a jegyzőre bízták a jelentések átvételét. Tekintve a pályabírák számát s a művek terjedelmét, a bíralat eredménye alkalm szeptemberben lesz kihirdethető. A bíralók véleenyüket aláírás nélkül, lepecsételt levélben intézik a bizottsághoz; a leveleket a záróüléson bontják fel a bizottság összes tagjainak jelenlétében. A díj kiadásáról a tagok titkos szavazás után határoznak.

— **A Budai Zenekör hangversenye.** A Budai Zenekör ó hónap huszonegyedikén tartja tizenegyedik hangversenyét a budai polgári leányiskola tornatermében (I. kerület, Krisztinaváros, Koronaútcza 3. szám.) A hangverseny műsora a következő:

1. *Schweida* Rezső: Suitoje; előadja a zenekar. (Előszőr.) 2. *Bargiel* „Tavaszzsal.“ Női-kar és zenekar kísérettel. 3. *Loeac*: „Habsburg grófia.“ Férfi zenekísérettel; *Baridon-szólo. Petrovics György*, basszus-szólo. *Quólin Rezső* (Előszőr.) 4. *Delibes Ária*. A király mondta címü dalműből. 5. *Rubinstein*: Es war ein alter König. 6. *Abt*. Madárka az ablakon. Enekli: *May Kornélia*. 7. *Kreutzer*: Esti dal. A granadai új szállás címü dalműből. *Vegyeskar*. 8. *Ésvogel*: Vadász-ara. Vegyeskar zenekísérettel.

MŰVÉSZET.

Képzőművészeti Társulat.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, április 23.

A legelőkelőbb magyar művészeti intézmény, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat a mai napon nevezetes reformon esett át, amely mélyreható befolyással lehet nemcsak a Társulatra, de az egész magyar művészet ügyeinek menetére is. A mai közgyűlés megváltoztatta a társulat alapszabályait. A művészeknek sikerült ugyanis egy oly kívánságuk számára többséget biztosítani, amely kívánságért négy év óta sokszor emeltek szót hol az 6 kávéházi szecszaikon, hol hírlapokban, hol pedig magában a társulatban. A művészek ugyanis keresztülvitték ma, hogy a társulat választmányába az alapszabályszerűleg megállapított huszonegy művésztágot kizárólag a művészek válasszák. Ezzel azt óhajták elérni, hogy a kizárólag művészi szakmunkát, például a zsűrizést stb. végző választmányt ne válasszathassák a laikus tagok. A Társulat választmánya engedett a művészek többségének s bement az alapszabályok ilyen irányban való módosításába.

Ezzel szemben a „laikus“ tagok bizonyos rekompenciát akartak a társulat nem-művész tagjai számára biztosítani és elfogadásra ajánlották az új alapszabály 26. §-át, amely így szól:

26. §. A közgyűlés tárgyai fölött a társulat összes tagjai szavazatképesek; a választmány megválasztására nézve azonban a választói jog és pedig a választmány művész-tagjaira nézve kizárólag azokat illeti meg, akik a Magyar Képzőművészek Egyesületének is tagjai, a választmány műpártoló tagjai megválasztására nézve pedig, a jelen alapszabály életbeletétele alkalmával a választói jog kizárólag a társulat pártfogó és alapító tagjait illeti, kik mellé a választmány későbbi kiegészítései alkalmával a választmány működő két sorozatának műpártoló tagjai választói joggal sorakoznak.

Az új alapszabály-tervezetet szétküldték, de az a művészek körében nem talált pártfogókra, mert nézetük szerint ez által több mint kétezer társulati tag elesnék a szavazajogtól. A művészek erősen készűtek a mai közgyűlésre és nagyban szervezkedtek az inkriminált 26. §. ellen. E szervezkedésnek az lett az eredménye, hogy a paragrafus csöndesen elhallozott.

Bár az elejtett 26. §-t főképpen *Benkő Kálmán* igazgató védelmezte s tehát annak elajtése első sorban őt érintette, mégis ugyanazon a közgyűlésen *Benkő* a legmelegebb ovációkban részesítették. Két művész indítványozta, hogy szavazzanak az érdemeken megöszült igazgatonak jegyzőkönyvi köszönetet.

Aki viharos jeleneteket várt a közgyűlésen, alaposan csalódott, mert bár gyakran felhangzott az éjlen és a taps, viharos zaj mégsem volt. Csak *Pálík Béla* panaszkodott, s várta *Hockot*, hogy esetleg ott folytassa a vele megkezdett polemáit, de *Hock* nem jelent meg. Pedig a *bükapiktör* maszával cipelte az öt-hat kiló nehéz, hosszú furdőkendőbe göngyölt „bizonyítékokat.“

A mai közgyűlésre mintegy száz tag gyűlt össze az új Műcsarnok tanácstermében. Jelen voltak Gróf *Andrássy* Tivadar elnök, *Benkő Kálmán* igazgató, továbbá gróf *Andrássy* Aladár, gróf *Csáky* Albin, *Wekerle* Sándor, báró *Harkányi* Frigyes, *Katona* Béla főügyész-helyettes, *Ambrozovits* Béla miniszteri

tanácsos, bélavári *Burghardt* Konrad, *Gerlóczy* Károly, *Sárkány* József királyi táblai alelnök, *Miklós* Ödön, *Lukács* Antal, *Kammerer* Ernő országgyűlési képviselő, dr. *Wagner* Géza stb.

Gróf *Andrássy* Tivadar megnyitja a közgyűlést és felkéri a jegyzőkönyv hitelesítésére gróf *Csáky* Albint és *Kriess*-Aladar festőművészt.

A titkár ezután előterjeszti a választmány jelentését, amely kegyelettel emlékezik meg *Erzsébet* királyné haláláról. A választmány a közgyűlés utólagos jóváhagyásának tudatában az elhunyt királyné szobrának költségeire *kétezer koronát* szavazott meg.

Részvételi emlékek meg a választmány jelentése a múlt társulati évben elhunyt művész-tagjairól, *Thán* Mórról, *Molnár* Józseféről, aki a társulat leg-
regőbb művésztárgya volt, *Minich* Józseféről, *Mesterházy* Kálmánról, *Koroknyai* Ottórról, *Aranyossy* Ákosról, *Szobonya* Mihályról és *Karvay* Mórról, akik mind igaz lelkesedéssel és becsvágygal futottak be, jobbra nélkülözésekkel teljes és küzdelmekben gazdag művészi pályájukat.

Legörvendesebb momentuma a jelentésnek, hogy a társulat 488 új taggal szaporodott s így ma tagjainak száma 2685, (2038 budapesti, 597 vidéki).

Dr. *Ambrozovics* Dezső titkár ezután előterjeszti a Társulatnak 1899. évre szóló költségelőirányzatát, amelyet a közgyűlés vita nélkül elfogadott.

Azután következett a mai közgyűlés legfontosabb tárgya: az alapszabályok módosítására vonatkozó javaslat.

Az új alapszabály-javaslatnak leglényegesebb módosítása a 26. §-ra vonatkozik, amely szerint ezután a választmány művésztagjaira nézve a választási jog kizárólag azokat illeti meg, akik a *Magyar Képzőművészeti Egyesületnek* is tagjai; a választmány műpártól tagjainak megválasztására nézve pedig a választási jog kizárólag a Társulat pártfőgő és alapító tagjait, valamint a mostani választmányt illeti meg.

E módosítás ellen első sorban *Pállik* Béla szólt hosszabb beszédben és az összes művészek lelkesedése mellett javasolta, hogy a 26. § második része módosítsák akként, hogy a választmány pártfőgő tagjait a Társulat összes tagjai választassák.

Ugyan ilyen értelemben szólt fel *Basch* Gyula, a *Képzőművészek Egyesületének* elnöke is, aki rámutatott arra, hogy majdnem nevétsége egy választmánynak a felét kinevezetni, mert szerinte arra kerülne a sor, ha az igazgatóság javaslatát a közgyűlés elfogadná.

Katona Béla főgyógyász helyettes szép beszédben mutatta ki, mennyire igazságtalan és célszerűtlen, a 26. §-nak tervbe vett módosítása, amely nézete szerint több mint két ezer társulati tagot foszt meg választói jogától. De célszerűlen is ez a módosítás, mert bekövetkezhetik az az eset, hogy két-három pártfőgő tag s alig néhány alapító tag fog a társulat ügyei fölött rendelkezni. Elfogadja *Pállik* Béla módosító indítványát. (Éljen. Taps.)

Benkő Kálmán igazgató védelmezi a javaslat 26. §-át. Szerinte *Pállik* Béla indítványát tárgyalni sem lehet, minthogy azt nem nyújtotta be írásban nyolc nappal a közgyűlés előtt. (Felkiáltások: Nem kell írásban benyújtani!)

De különben is csodálkozik azon, hogy miért ragaszkodnak a művészek annyira ahhoz, hogy minden tagnak legyen választói joga, amidőn ezzel csak a választmányt gyöngítik. Hiszen ez a javaslat kompromisszum utján jött létre egyrészt a *Magyar Képzőművészeti Egyesület*, másrészt a *Képzőművészeti Társulat* igazgatósága közt. (Felkiáltások: Nem áll! Nem volt kompromisszum!)

Katona Béla védelmezte újra a művészek álláspontját. A vitában résztvettek még dr. *Kemény* Miklós, dr. *Wagner* Géza, *Lechner* Lajos, *Both* Menyhért, *Uyváry* Ignác és *Fényes* Adolf, akik mind *Pállik* Béla indítványát ajánlották elfogadásra. Miután még *Pártos* Béla is hozzászólt a kérdéshez, a közgyűlés óriási lelkesedés mellett, riadó éljenek és taps között nagy többséggel elvetette a választmány eredeti szövegét és elfogadta *Pállik* Béla indítványát.

Utána a *mütermérbház* ügye került sorra, amely évek óta vajdik. Az épület, amely mintegy tizenöt mütermet foglalna magában, közel 80.000 forintjába fog kerülni a társulatnak. A telket a főváros ingyen adja. A választmány most azt javasolja, hogy fogadja el a közgyűlés az igazgatóságnak azt a javaslatát, amely szerint a lét-sítendő mütermérbház minden teher nélkül a művészi nyugdíj- és segélyalaphoz csatoltsák.

Ezt az indítványt a közgyűlés nagy lelkesedéssel fogadta el s *Pállik* Béla, valamint *Zala* György indítványára egyhangulag jegyzőkönyvi közönete szavazott *Benkő* Kálmán igazgatónak, akinek legtöbb érdeme van a mütermérbház létesítése körül.

A közgyűlés ezután az elnök elítélésével befejeződött.

EGYESÜLETEK.

(A magyar írók segítő-egyesülete) ma délelőtti báró *Eötvös* Lóránd emléke alatt közgyűlést tartott, amelyen jelen voltak: *Gyulai* Pál, *Vadnay* Károly, báró *Lévay* Henrik, *Szontágh* Pál, *Asbóth* János, *Giczey* Lajos, *Acsády* Ignác, *Csengery* Lóránt és dr. *Szilassy* Adolf.

Az elnök rövid megnyitó beszédben vázolta az egyesület zajtalan, jótékony működését. Nem áll fenn még félszázad óta, de nagy kulturális jelentősége van. Azok alapították meg, akik az Akadémia és a Kisfaludy-Társaság megalapításában is részt vettek, tehát lelkes férfiak, tudósok, írók és költők akik a szívükön hordozták szerencsétlenül járt pályatársaik sorsát. Az egyesület rohamosan növekedett, gazdagsodott, de ma már a megállapodás korát éli. Célja: zaj nélkül tőkét gyűjteni, s csöndben ad kozni azoknak az íróknak, akiknek tolla betegeség vagy akkor munkaképtelenség tette. Üdvözli a megjelenteket s jóindulatukba ajánlja az intézményt.

Azután *Vadnay* Károly titkár terjesztette elő négy évről szóló titkári jelentését. Mert az egyesület nem minden esztendőben tart közgyűlést. Csak a sükséghez képest hívják össze, négy-öt, vagy hat-évenként. Hiszen egy-egy közgyűlésnek egészen sinos sok tárgya, de meg a részveteli is lanyba, mert az alapítók legnagyobb része már meghalt, örökösök pedig nem vettek át tőlük az érdeklődést ez intézmény iránt. A mai közgyűlést is csak azért hívták össze, mert a halál immár nagy részt vagott az igazgató-bizottság tagjainak során. Ezeket a helyeket kell betölteni, meg elnököt is választani, mert id. gróf *Károlyi* Istvánnak, az egyesület alapvetőjének és első elnökének elhunytá óta báró *Eötvös* Lóránd csak ideiglenesen látta el az elnöki teendőket. A négy év előtt tartott utolsó közgyűlés óta elhunytak: *Zichy* Antal, *Arany* László, *Szilágyi* Sándor és erényi *Ullmann* Sándor, *Csengery* Lóránt pedig lemondott.

Az elhunytak emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvében örékíti meg, néhai arányi *Ullmann* Sándor helyett pedig dr. *Szilassy* Adolfot bizza meg az ügyészi teendőkké.

Vadnay azután rövid kimutatást közöl az egyesület működéséről és végül felsorolja a 4 év alatt befolyt alapítványokat, a társadalom és a sajtó közreműködését kérve.

Az előzettel fogadott jelentés tudomásul vétele után a közgyűlés elnöknek egyhangulag báró *Eötvös* Lórándot választotta meg, míg az igazgató-tanács új tagjai lettek: *Acsády* Ignác, *Benkő* Kálmán, *Berczik* Árpád, *hatvani* Deutch Károly, *Hoffmann* Alfréd, *Kovács*-*Sebastyén* Endre és *Csengery* Lóránt.

(Tisztaítás) A függetlenségi és 48-as polgári kór ma delután tartotta tisztújító közgyűlését dr. *Molnár* Jenő emléke alatt. *Holló* Lajos országgyűlési képviselőt egyhangulag tiszteleti elnöké, *Kriváchy* József 48-49-es honvéderedet pedig tiszteleti tagja választották meg. Elnök: dr. *Molnár* Jenő, *Lukács* Gyula országgyűlési képviselő és *Fényffy* Kálmán; alelnökök: *Fehér* Károly, *Kle* n Pál, *Tichl* Ferenc loyag, *Dienes* Marion szerkesztő, *Mezey* Péter, főjegyző *Schäfer* János, körzadna pedig *Kovács* Gyula. Választották továbbá öt szavazgátót, 49 rendes és 24 pótválasztmányi tagot.

(A Magyar Vörös-Kereszt Egyesület) választmánya 24-iken, hétfőn delután 4 órakor az egyesület hivatalos helyiségében (IV. Kecskeméti-utca 5. sz.) rendes ülést tart. Targyszorozat: 1. Határozathozatal a *Machup* Adolf-füldönáz szabályzata, hazi rendje és 1899. évi költségvetése iránt. 2. A sorsjegyellen-
őrző bizottság jelentése múlt év működéséről. 3. Az országos közgyűlés elé terjesztendő évi jelentés. 4. Az 1898. évi zárszámadosok. 5. A központi választmányban megüresedett helyek betöltése. 6. Folyó ügyek.

A poliklinika közgyűlése.

Budapest, április 23.

A budapesti általános poliklinikai egyesület ma délelőtti 11 órakor tartotta a régi városház tanácstermében dr. *Schlauch* Lőrinc bíbornok elnöke alatt rendes közgyűlést. A jelenlevő nagyszámú tisztségviselő közti a következő notabilitások voltak iszhatók: gróf *Szapáry* Istvan, *Hieronymy* Karoly, *Halmos* Janos, *Falk* Miksa, dr. *Samuel* Lázár, *Körösv* József, *cserei* Herczeg Peter, gróf *Károlyi* István, *Heris* K rolyné, *Lanczy* Gyulané, *Baumgar* en *Egmontné*, *Biernbaum* Imréné, *Biróné* *Lánczy* Anna, *Schaffer* Karolyné, *Eröss* Gyulané, *Feleki* Hugóné, a főorvosok stb. A közgyűlést *Schlauch* Lőrinc bíbornok a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelettel üdvözölöm a Poliklinikai egyesület közgyűlésének tagjait. A szent cél, amelynek elérését ezen egyesület keletkezésének első percében magának kitűzte és melyet acaura a nehézségeknél, melyeket utában talált, soha szem elől nem tévesztett, megérdemli azon érdeklődést, mely iránta mutatkozik. A mustár-mag, melyet néhány szerény, de tiszteletreméltó orvos elvetett, ma egy mar vidám feljövésben levő fa. Azza nőtt ugyanazon orvosai testületnek, de még inkább a nemes ügyet nagylelkűen felkaroló egyes jótévéknek és a nagy közönségnek szavaival

készsége által. A kezdet nehézségeinek leküzdése után az egyesület mindinkább növekedő bizalommal, hatványozott tevékenységgel és az anyagi erőknél növekedésével ismeretesebb lett a nagy közönség, de leginkább a szegényebb osztály előtt. Ennek köszönhető, hogy ma már saját otthonunkkal bünkül. Van házuk, van kényelmesen berendezett szanatóriumunk, melyben a szegények ingyen ellátást, orvosi segédkezelést és kellő ápolást nyernek és talán nagyzas nélkül mondhatjuk, hogy intézetünk a főváros hasonló intézeteivel ki fogja állani a versenyt. Most sem vagyunk minden gond nélkül és ezután is, mint eddig, jeltve kezekre szorulunk, de bizván a jó Istenben, buzgalommal növekedni fog intézetünk életképessége. Gyarapodni fogunk és a célt, melyet teljes erővel elérni akarunk, mindinkább meg fogjuk közelíteni.

Végül köszönetet mondott mindazonoknak, akik az egyesületet nemes törekvéseiben támogatták. A lelkes elnözs lecsillapulta után fölolvasták az igazgatótanács jelentését az 1898. évről. Az év legjelentesebb mozznata a poliklinika kórházának megnyitása. A kórházban ötven betegé ápolhatnak és rövid tapasztalat már azt bizonyítja, hogy a kórház nagy sükséget pótol.

Az idén nagy sorsjátékot rendez az egyesület, amelynek jövedelme a kórház fenntartását lesz hivatva biztosítani. Az egyesület működése a múlt évben is nagy arányú volt. Az ambulatórium 27.819 szegény beteget részesített 139.308 rendeléssel orvosi segélyben. Az intézet fennállása óta összesen 279.109 beteg 1.321.402 rendelésben vette igénybe a poliklinika jótékonyaságát. Dr. *Hanus* Adolf tanár bőrgyógyász 15 évi érdemű működés után megvált az egyesülettől és helyét dr. *Török* Lajos és dr. *Feleki* Hugó egyetemi mázantanárok foglalták el. — A jelentést tudomásul vette a közgyűlés.

Azután dr. *Stern* Samu pénztáros jelentette, hogy az egyesület bevételei a múlt évben 9356 forintot tettek ki, ami a kiadásokat 4365 forinttal mulja felül. Az egyesület vagyonja 168.499 forint.

A jövő évi költségvetést 16.503 forint kiadással állapították meg.

Azután *Sámuel* Lázár országgyűlési képviselő az alapszabályok olyan módosítását indítványozta, hogy a közönség nagyobb befolyást nyorjen az egyesület működésére és hogy egy harmadik alelnöki állás szervezéséék. Az indítványt a közgyűlés elfogadta és a harmadik alelnöki állásra frenetikuss éljenzés közt dr. *Lichtenberg* Kornél választotta meg.

E választás a hervadhatatlan érdemeknek elismerése, amelyeket dr. *Lichtenberg* mint a Poliklinika tizenöt évén át volt igazgatója az intézet körül szerzett. Az ő apilis tevékenysége, amely nemcsak irodalmi, de társadalmi uton is nyilvánult, szerzett lelkes híveket és barátokat a Poliklinikának. Ő szervezte azt az ügy, amint jelenleg fennáll és működik és dr. *Lichtenberg* Kornél páratlan buzgalma tette előrangú humanitárius intézményné a Poliklinikát.

Schlauch Lőrinc bíbornok bizelgő hangu üdvözöl szavaira általános figyelem között így felelt *Lichtenberg* tanár, az új alelnök:

Mélyen tisztelt közgyűlés! Ha tekintetbe veszem azon körülményt, hogy én, az igénytelen orvos, a közgyűlés szives és jóakaró bizalma folytán egy dr. *Falk* Miksa, egy gróf *Apponyi* Albert mellé vagyok állva egyenlő rangban, legalább poliklinikai szempontból, ekkor nem fogjak alkalmi frazsnak tartani, ha azt mondom, hogy érdemen túl vagyok kitüntetés és megisztelve. Fogadják őszinte köszönetemet.

En, mélyen tisztelt közgyűlés, mindig arra diszciplinaltum elmetet, hogy az életnek mutó és állandó jelenségeimél kutassam a logikus összefüggést, az ok és okozat törvényszerűségeit így a mai közgyűlés külső társadalmi képeben, a megjelentek csoportosításában, a tiszteletbeli tagok és csekélységem megvalasztásában egy font s szociologikus elvet és igazságot látok érvényesülni, azt az igazságot, hogy az emberi jólétnek es annak feltételeinek kérdése nemcsak a szívnék, hanem az észnek is ügye, szociális kérdés a sziv legmagasabb, de egyszerűsmdn legracionális bb és legegyszerűsebb érlemben, mely egytormán érinti a legkülönbözőbb vallási és politikai szisztémák hveit, a tudományt, a kapitalist és a munkát, amely kérdésnek megjeltesenél valamennyien találkoznak egyirányú munkára. Mert a világ egy kívándorlókka! megtelt hajó a magas tengeren, és ha ez elsülged, vízbe fulladnak az első osztályu kajütök utasai pp úgy, mint a harmadik osztályu fedélzeti pasasok, azért a szerencsétlenség percében valamennyien szoldháriskak, és ha jön a veszély, mindenkinek kötelessége, hogy a szivattyukhoz siessen.

Ami enzem illet, tisztelt közgyűlés, én életem utolsó 15 évének egész sulyával, akaratom és ambicióim minden mozgató erejével dolgozom a Poliklinika szivattyuján és ha a mai megvalasztasom ezen minden érdektől ment buzgalomomat ismeri el és elégtételt ad a Poliklinika eszméjének terjesztése érdekében hozott mindenféle áld-zataimért, akkor annál inkább köszönöm a nagy kitüntetést és hálásan el is fogadom.

A beszédet nagy tetszéssel fogadták. Azután *Hieronymy* Karoly indítványára tiszteletbeli tagoknak megvalasztották gr. *Csáky* Albinnét, gr. *Szapáry* Istvánt, *Lukács* László és *Wlassics* Gyula minisztereket, valamint *Sámuel* Lázár orsz. képviselőt. *Eröss* Gyula dr. igazgató érdemeinek elismeréséül nevére ágy-alapítványt tess az egyesület.

Végül az igazgatótanácsot egészítették ki *Herczeg* Ferenc és *Tóth* Lajos új tagokkal. Aztán *Schlauch* bíbornok köszönő szavaival a közgyűlés véget ért.

SPORT.

Ügető versenyek.

— Második nap. —

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, április 23.

A kellemetlen hűvös idő dacára ma még nagyobb közönsége volt az ügetőversenyeknek, mint csütörtökön. Ott volt a főváros egész mágnásvilága, rendkívül sok szép asszony és lány, és a közélet sok notabilitása, köztük gróf Goluchowski Agenor közös külügyminiszter és Darányi Ignác földmívelési miniszter is, kik mindvégig élénk érdeklődéssel nézték a versenyeket.

A mai nap legnagyobb futamát, az *Alföldi díjat* gróf Andrássy Géza fogata nyerte meg gróf Károlyi Lajos és négy más pályázó ellen, míg a Virgonc-díjban báró Sennyey aratot könnyű győzelmét.

A versenyek eredménye a következő:
I. *Tattersall-díj*. Kettes fogatoknak. Díj 1200 korona. Távság 3400 méter. Báró Sennyey István fogata (hajtottá tulajdonos) első, gróf Károlyi Lajos fogata második és utolsó. Tot. 5: 8.

II. *Igaztársági díj*. Díj 1200 korona. Távság 4000 méter. Egyes fogatoknak (sulky). Gróf Károlyi Lajos *Lady Nettle*-je (hajtottá tulajdonos) első, Comp. White Parnó-ja második, Sürgös harmadik, azután Dobsina, Anemona, Bálvány, Gerle, Pista, Kremen és May-Flower. Tot. 5: 9.

III. *Elnöki díj*. Díj 1000 korona. Távság 2200 méter. Egyes fogatoknak. Ezt a versenyt két részben futották le.

Az első csoportban ifj. Bernrieder József Valója győzött. Lisl második, Dobrák harmadik, azután Danyi, Klára és Nepriatel II. Totalizátor: 5: 20.

A második csoportban a Wienerwaldi ménes *Puszija* győzött, második Chansonette, harmadik *Első*, azután Dandi, Névtelen, Toncsi és Pandur. Totalizátor: 5: 7.

IV. *Virgonc-díj*. Díj 1500 korona. Távság 6000 méter. Báró Sennyey István kettes fogata (Mámor és Legény, hajtottá tulajdonos) első, gróf Károlyi Lajos fogata második, Förster Ottó harmadik, gróf Károlyi László negyedik és utolsó. Totalizátor: 5: 7.

V. *Alföldi díj*. Díj 1800 korona. Távság 12 kilométer. Gróf Andrássy Géza kettes fogata (Kántor és Murcus, hajtottá báró Sennyey István) első, gróf Károlyi Lajos fogata második, gróf Keglevich Gyula harmadik, gróf Csaky György negyedik, Kubinyi Martoné ötödik, gróf Andrássy Tivadár utolsó. Tot. 5: 7.

VI. *Fiakkverseny*. Díj 200 korona, távság 2000 méter. Hat versenyző bérkocsis közül első lett Feiser Sándor fogata, második Wilcek Samu, harmadik Mike Károly. Tot. 5: 8.

Bécsi futtatások.

— Ötödik nap. —

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Bécs, április 23.

Végre volt ismét egy nap, amikor némileg behépeült a hétköznapokon oly üres freudenau versenyter is. Szinte jobban érzi magát az ember, ha élénkiséget lát idekint az óriási nézőtérén: zöldőbb ilyenkor a fü is, kedélyesebb a hangulat, sőt tán még a lovak is jobban futnak, mint rendszeren.

Ami a versenyeket illeti, azok ma sem voltak sokkal jobbak az előbbieknél, mert eltekintve a *Galaor handicaptól*, melyben *Contra* győzött *L'Astro*, *Canterbury* és nyolc más ló ellen, többnyire kis mezőnyök indultak az egyes futamokban s a finishek is elég érdektelenek voltak.

A nap főszámát a *Kisbérversenyt* nyolc hosszal igen könnyen *Cid* nyerte meg, miután legerősebb ellenfele, *Galifard* nem vett részt a versenyben. A versenyeredmények ezek:

I. *Nyeretlenek versenye*. Díj 2000 korona. Távság 1100 méter. Báró Edelsheim Gyulay Lipót *Marja Piaja* (Wilton) első, Esthajnal (Adams) második, Soscha harmadik, azután Remény, Scipio, Turbié, Milne, Donzella. Totalizátor: 5: 21. Helyrefogadások: I. 25: 32. II. 25: 60.

II. *Kisbér-verseny*. Díj 3000 korona. Távság 1600 méter. Péchy A. *Pharaoja* (Sharpe) első, Egyedi A. *Kaplárja* második, Wahrmann R. *Round The corner* 3-dik, azután Tanagra, Jane Eyre. Totalizátor: 5: 24. Helyrefogadások: I. 25: 42 és II. 25: 32.

III. *Galaor-Handicap*. Díj 5000 korona. Távság 1000 méter. Báró Üchtritz Zs. *Contraja* (Wilton) első, Tránckel A. *L'Astroja* (Huxtable) második, u. a. *Canterburyje* (Sands) harmadik, azután Iliis, Doge, Vivó, Plikus, Régent, Prosa, Brodler, Jablanica. Totalizátor: 5: 81. Helyrefogadások: I. 25: 60, II. 25: 89 és III. 25: 86.

IV. *Kisbér-verseny*. Díj 6000 korona. Távság 1600 méter. Gróf Sztáray I. *Öldé* (Gilchrist) első, Iroja második, Szeszély harmadik; hátul *Wedding ere*. — Totalizátor: 5: 7. Helyrefogadások: I. 25: 30, II. 25: 86.

V. *Eladók handicapsje*. Díj 2000 korona. Távság 1300 méter. Egyedi A. *Vértese* (Rumbold) első, Theophil második, Plaisirchen harmadik. Azután: Domina, Win some money, Troubadour. Totalizátor: 5: 16. Helyrefogadások: I. 25: 42. II. 25: 120.

VI. *Nyeretlenek gátversenye*. 1800 korona.

2400 méter. Wehrbergi Dittl H. *Erbrprinz* (Geoghegan) első, Orcheff második, Ex offo harmadik, hátul Wagner. Totalizátor: 5: 9. Helyre: I. 25: 29. II. 25: 30.

VII. *Freudenau akadémia-versenye*. 1800 korona. 4800 méter. Wehrbergi Dittl K. *Alár* (Geoghegan) első May be második, S'Azám utolsó. Totalizátor: 5: 11.

TÁVIRATOK.

Bécs, április 23. *Lajos Viktor* főhercegnél ma délután családi ebéd volt, amelyben a király és az uralkodóház Bécsben időző tagjai vettek részt.

Bécs, április 23. Távirati jelentés szerint a *Fruendsberg* osztrák-magyar hadihajó keletázsiai misszió-utjáról visszatért Polába. A hajón minden rendben van.

Athén, április 23. Az *Osborne* yacht a walesi herceg leányaival ideérkezett. A hercegnők a Beaurepos-villába szállottak.

Madrid, április 23. *Tetuan* herceget Spanyolország képviselőjévé nevezték ki a leszerelési értekezletre.

Kiev, április 23. Az itteni papi szeminarium felügyelőjét, *Thilaretot* lakásán egy Krescenski nevű, rossz magaviselete és iszákossága miatt kizárt tanuló társasággal megsebesítette. A sebesülést nem életveszélyes.

Az olasz király utja.

Golfo degli Aranci, április 23. Ma este a *Savoja* virágokkal díszített szalonjában ötven terítékű ebéd volt. A királyné jobbán a király, balján Sir Philipp Currie angol nagykövet ült. A meghívottak között volt *Rawson* angol tengernagy, *Pellowa* miniszterelnök, *Falumbo* tengerészeti miniszter, *Lacava* közmunkaügyi miniszter, a királyi pár udvartartása és a két hajóraj törzstisztjei. Az ebéd után a királyi pár körülbelül tizenegy óráig cserélt tartott. Ugyanakkor a *Lauria* hajón ünnepelték az angol tiszteket. A két hajóraj hajóit, amelyeken főként az angol és az olasz himnuszot játszottak, fényesen kivilágozták. Az Aranci-öböl környékének lakossága délután rokonszenves ovációban részesítette a tengerészkatonákat.

Az olasz királyi pár ma reggel 7 órakor a *Savoja* hajón *Maddalena* szigetére utazott.

Német-amerikai konfliktus.

New York, április 23. *Coghlan* kapitány és a *Fülöp-szigetekről* visszatért „*Balegh*” amerikai cirkáló hajó tisztjei tiszteletére tegnap este bankettet rendeztek. *Coghlan* beszédet mondott, amelyben egy incidensről tett említést, amely *Manila* körülzárása idején *Deucey* tengernagy és egy tiszt között lejátszódott, akit a német tengernagy kiküldött a végre, hogy panaszt tegyen. A panaszról *Coghlan* nem nyilatkozott. Hallotta, amint *Deucey* tengernagy megkérte a tisztet, mondja meg a német tengernagynak, ha *Deucey* a német hajóknak vesztget kell maradni, ha *Deucey* kívánja. A blokádszabályokkal ellenkező legkisebb cselekedet is csak egyet jelenthet, t. i. háborút. Bármely efféle cselekedetet ebben az értelemben itélnék meg.

New York, április 23. *Coghlan* megjegyzései a *Deucey* tengernagy és egy német hajótest között állítólag előfordult incidensről az idevaló politikai és tengerész körökben általában visszatetszést szülték, mert ellenkeznek az Egyesült-Államok politikájával és azonkívül helyes magyarazatát adják a szóban forgó esetnek. Mindazonáltal kérdés, hogy a kormány *Coghlan* kitűnő szolgálatait tekintve, felléphet-e majd a kapitánynak a lakoma után tett nyilatkozata ellen.

New York, április 23. A *Coghlan-lakomán* történet dolgról ezt írja az „*Evening Post*”: A külföldiek nevetnek az ilyen amerikai magánjellegű hanyavetiségben. Ha azonban az amerikaiak a velük barátságos nemzetekkel békében akarnak élni, akkor a tengerésztisztek, ha nyilvánosan beszélnek, vigyázzanak a nyelvükre.

A romániai új kormány.

Bukarest, április 23. A *Cantacuzeno-kormány* végleg megalakult a tegnap közölt lista szerint, azzal a különbséggel, hogy *Jonesco Take* a közoktatásügyi és *Disseco* az igazságügyi tárcát vette át. Az új miniszterek ma délelőtt letették az esküt.

Feloszlított községtanács.

Szóna, április 23. Az itteni községtanácsot, melyben az előbbi kormány hívei voltak többségben, ma fejedelmi rendelettel feloszlatták és bizottsággal helyettesítették. Ma választógyűlés volt, amely *Grekovic* *Radoszlav* miniszternek bizalmat szavazott.

Az európai helyzet.

London, április 23. *Goschen*, az admirális első lordja *Sheffieldben* tegnap beszédet mondott, melyben a jelenlegi viszonyokat a múlt év októberében uralkodott izgatottsággal hasonlította össze. Szerinte

a fehérek ma eltűntek. Európa békésebb arcot öltött. Mikor a hadsereg és a hajóhadra szánt kiadásokról beszélt a szónok, visszautasította azt a nézetet, hogy a kiadások ellen mozgalom támadhatna.

A kínai kérdés.

London, április 23. A Reuter-ügynökségnek jelentik Pekingből: Napról-napra világosabb, hogy a kínai kormány a reakció felé hajlik. A kormány magartartása idegenekkel szemben kezd elviselhetedénné válni. A cunghijámen tagjai most befolyás és politikai ismeretek nélkül való férfiak, akiknek kinevezése az özvegy császárnéknak arra a törekvésére vezethető vissza, hogy az idegenekkel való érintkezés megnehezíthessék. A külföldi képviselők panaszkodnak amiatt, hogy a cunghijámmel való tárgyalás merő időpazarlás. Féltehető, hogy ha az állapot tovább tart, komoly előterjesztést fognak intézni közvetlenül az özvegy császárnéhoz.

Felfedezett karlista összeesküvés.

Barcelona, április 23. A rendőrségnek sikerült felfedezni egy összeesküvést, melyet karlisták szöttek. Öt embert, akik között állítólag egy dandarpáncsnok is van, letartóztattak és 40 régi fegyvert elkoboztak. A környéken teljes nyugalom van.

A belga bányamunkások sztrájkja.

Liéges, április 23. Az egész saraingi szénmedencében általános a sztrájk. Montegnecben egy esendőt megsebesítettek. *Jemappes*-ban a sztrájkolók egy bányamunkást megtámadták és súlyosan megsebesítettek. Majus elsőjére zavargásoktól tartanak; a képviselők azonban a sztrájk célszerűségére nézve nem értenek egyet. A haladók eiválnak a szocialistáktól.

Közigazdasági távirat.

Berlin, április 23. A reggeli lapoknak azt jelentik *Hamburgból*, hogy ott a déli vasút részvényesi szerdára gyűlést terveznek.

KÖZGAZDASÁG.

Leköszönt törzsdetancósos. Heraszti *Jellinek* Henrik, a budapesti közúti vasút társaság vezérigazgatója lemondott érveken át viselt törzsdetancósai állásáról. *Jellinek* távozását törzsdetancós körökben mélyen sajnálják, mert nagy tudása, puritán jellege és az ügyek iránti érdeklődése hivatottá tették a díszes és felelősségteljes állásra.

Vásárosnokok. (Vámos és Bruszt hatóságai közvettik jelentése a *Budapesti Napló* számára.) A jelentésünk tárgyát képező héten hozatalaink a rendszeren alul maradtak, ami jórészt a hirtelen melege fordult időnek tudható be, a szűk keretben mozgó fogyószta mindazonáltal teljes kielégítést nyert.

Nevezetesebb árullamzás tojásnál volt észlelhető. A bőséges kínálat és a vevők tartózkodása folytán ugyanis az árak a hét elejétől fogva feltartatlanul estek és míg utolsó jelentésünkben még 28—28½ forintos árakat jegyezhetünk, addig a hét végére már csak 26 forintjával voltak a készletek elhelyezhetőek. Sőt ma az óriási hozatalok folytán az árak 25—25½ forintra estek. Mivel az árak további jelentékeny esése már nem valószínű, a rendszeres beküldés folytatását ajánljuk beküldőinknek, vásárlásuknál szem előtt tartva az érvényben levő jegyzést. Friss árúrt a kocsikról ma 30 darabot olvastak egy forintért.

Marhalus a meleg napok alatt kevesebb érkezett a vidékről és a legnagyobb részében minőségileg nem ütötte meg a mértéket. Az árak változását nem szenvedték. — *Borjak* is kényes a szállítással és csak teljesen kibűlt állapotban felhozott szállítmányok érkeztek be piacképes állapotban. Hosszan mérve 32—40 kros árak maradtak érvényben minőség szerint. — *Bárán* kisebb tételekben érkezett és jó vetelkedéssel gyorsan fogyott. *Parja* minőség szerint 3—8 forint. — *Vadlédéből* hibátlan ózák 60 krajcarjával került eladásra kilója egészben, *Vadlédés* 40—60 krajcarjával kelt kilója. *Erdei szalonka* párja 2,80—3.— frt.

Élő baromfi kevesebb érkezett. Nagyobb keresletnek idekint csirke és liba örvend, melynek beküldéséknél kiválóan ajánlhatjuk. *Szorb tyukot* 1,20—1,35 frt. csirkét —60—1.— frt. frt. csirkét el, magyar tyukot 1,30—1,60 frt. csirkét —60—1,20 frt. kacskát 1,30—2,60 frt. idekint libát 4.—5,50 frt. frt. adtuk el. — *Vagott libából* kisebb tételek állottak rendelkezésünkre, melyek jó vetelkedésre találtak, kilóját minőség szerint 52—56 krajcarjával adtuk el.

Vaj változatlan áron jól fogyott, piacképes küldemények általánosan jó piacra találtak. *Tehénturó*, tekintve, hogy a hozatalok a mérsékelt keresletet nem baladtak túl, 10—14 krajcaros áron volt eladható. *Juhaj* nagyobb mennyiségben került eladásra; kilóját 46—48 krajcarjával fizették. *Liptói turó* bődnökben 46—50 krajcarig.

Burgonya csendes irányzatot követ. Nagy gumós rózsaburgonya 1,60—1,70 forint, sárga 1,70—1,75 forint, fehér 1,20—1,40 forint métermérszása kocsirakományokban.

Szárpa már naponta érkezik címünkre és most jó keletje van, a miért beküldését felelte ajánlhatjuk. Kilóját vastagság szerint míg a hét elején 2 forintjával, addig már a hét végén 1,40—1,60 forintért adtuk el.

Szerkesztői üzenetek.

— Keziratokat nem adunk vissza. —

W. S. Török-Kanizsa. Az iparendély csakis meghatározott helyen folytatandó üzletre szól s aki illyet kapott, köteles ezen üzlet után ugyanott kereseti adót fizetni. Ennek kivétele az adókövető bizottságnak javaslatot tevő pénzügyigazgatóság dolga, míg az állami adó alapján kivendő községi adókat az illető város veti ki, amely tehát a pénzügyigazgatóságának is jelentést tehet, úgy hogy az adó 5 évre utólag vetik ki. Más orvoslása a sérelemnek félig-meddig a szabad-ípar elvén alapuló törvényünk következtében nem képzelhető.

St. K. I. A folyamodványt az illetékes hadkiegészítő parancsnokhoz kell címezni s illetékesi helyén, a jarasi tisztviselőnél beadni. 2. Melléklenők: a belépési, születési és tanulmányi bizonyítványok. 3. A folyamodvány egyszerűen s lehetőleg röviden szerkesztendő. 4. Igenis kérni kell, hogy póttartalékosnak sorozzák be foglalkozására való tekintettel, akkor oda kerül, lölteve, hogy az okmányi rendben vannak. 5. A folyamodvány és mellékletei katonai ügyben beleygmentesek.

Hernád utcai előfizető. Az ezüst 20 krajcárosok (átmérőjük 21 milliméter, finomságuk 500 ezredesz; 375 darab 1 font tiszta ezüstöt tartalmazott és 187 5 db. egy fontot nyomott) verését az 1868. évi VIII. törvényi cikk engedélyje alapján ugyanezen évben kezdték meg a m. kir. pénzverők. 1868-tól 1889-ig 5,794,944 forint értékű vettek belőle minálunk. Ausztriában pedig 12,287,923 forintnyit. Azontul ennek verése megszűnt.

I. G. Kézdi-Vásárhely. Meggyőződöttünk róla, hogy nem a cég, hanem ön tévedett. Előttünk van a pr. spektus, amelynek értelmében a teljes Jókai füzet 200 forint, kötve pedig 250 forint. Így van az hirdető a cég minden könyvjegyzékében, sőt magának a műnek a borítékján is. Ha tehát a művet kötve rendelte, s a cég így is küldte, utólagos 50 forintos követelessé a kötésért teljesen méltányos és jogos.

K. L. Kassa. Ez idő szerint nincsen tanfolyam, postamesteri tanfolyamok pedig egyáltalában nincsenek. Legcélszerűbb volna az ottani igazgatóságnál tudakozódní, hogy a saját hatáskörében miképpen érvényesíti azt a vandortantói rendszert, amely egyelőre a tanfolyamokat pótolja. A minimális kor 18 év.

80683. sz. előfizető. A rendes, szolgálati ügymenet betartását ajánljuk. A kértettség egyént pedig nyerte meg arr, hogy a budapesti igazgatóság hozzájárulást eszközölje ki. A központi, illetőleg előnkizgatóságának a másik is érvényesíthető befolyás, mert az, hogy az uőbbi másik sz. kámban működik, aligha csökkent szavainak a súlyát. A földolg, ez elővigyázati rendszabályok elenere is, mindenesetre az, hogy a kérelem megokolása magvas legyen. Sikert kívánunk.

Justus. Tekintettel arra, hogy lapunk dolgozó-társai közt is több ügyvéd van, nem felelhetünk meg kívánságának.

F. K. Kengyel. Miltóztassék ebben az ügyben Roboz Józsefhez, a váci önkormányzat-igazgató-jához fordulni, aki daddozók oktatásával is foglalkozik. Ő majd tudatni fogja a főtételeket. — **1876. számú előfizető.** Bud. post. Nem ajánljuk. Azt a pénzt, amit ott évenként fizetne, tegye a takarékpénztárba, akkor a kis leányának elég tisztesseges kihazasítási összeg fog rendelkezésére állani, mire eléri azt a kort. — **E. D. Bud-Szent-Mihály.** 1. A kölcsönt illetőleg a szerkesztői üzenetek mas helyén válaszolunk. 2. Ha az újságok a vasut állomásra. poste restante vannak címezve, igenis köteles az előfizető kívánságára azonnal kiszolgáltatni. Ha nem teszi, tegyenek panaszt az állomásofőnöknel. 3. Soronként 50 krajcár. 4. Nyiltéri nyilatkozat vagy közlemény. — **K. L. Budapest.** Ha öszesvont vizsgát akar a VII. és VIII. osztályokból tenni, folyamodjék engedélyért a közoktatásügyi miniszterhez. Az érettségi vizsga letételeert azután ismét folyamodnia kell. Magántanintézetek, ahol a vizsgálatot leheteti: a László Mihály-féle magángimnázium (V. Hold-utca. 19.) vagy a Fekete-féle magántanintézet (II. Attila-utca). A főtételeket az illető intézetek igazgatójánál tudhatja meg. — **X. Y.** A közigazgatási bíró címe: méltóságos. — **Elektrotechnikus. Nagyvárad.** 1. A József-műegyetemen négy szakosztály van: az építészeti, a gépészmérnöki, a mérnöki és a vegyészeti szakosztály. Az elektrotechnikára külön tanácsok van, de az a gépészmérnöki szakosztályhoz tartozik. Mindegyik szakosztály négy évi tanfolyamra terjed. 2. Tudományos elsőbbsége egyik elemeknek sincsen. 3. Attól függ, hogyan él az ember. Akar itt, akár ott vagy szerényen 500—600 forintból futja évenként. — **F. L. Tapolca.** Igen, lehet. A tanfolyam két évig tart. — **Baby.** Az illető nem előfizetője a lapnak. — **H. E. I.** Keressen társat hirdetések után vagy teressze elő találmányát a kereskedelmi miniszteriumnak s onnan kérjen támogatást. 2. Csak olyan szabadalmi irodában bízhatik meg, amelynek megvan a hivatalos képesítése. — **W. A. Kis-Szeben.** Annak az amerikai milliósnak közelebbi címét nem tudjuk. De ha levelet egyszerűen New Yorkba címezni, akkor is megkapja. — **F. I. Hollóháza.** Pap, Pálvi, Palócz, Pártos, Pásztor, Polzár, Puszkás, Pogány, Pór, Palotas, Pató stb. — **Estátlakodalmos.** Majus 25-ikére esett. — **S. S. Budapest.** A bank még nem alakult meg, tehát oda ajánlat kat sem lehet benyújtani. A kértettség igazgató különben VIII. Muzeum-utca 19. sz. a lakik. — **G. E. 19.** Jelentkezés önkéntes belé-

pése illetékesi helyének szolgabírói hivatalánál s nyujtson meg kérvényt az illetékes hadkiegészítő parancsnokhoz, hogy soroztassák meg az idén. A kérvényhez mellékelni kell a születési bizonyítványt és szülőinek beleegyező nyilatkozatát. — **W. A. Kolozsár.** — **J. Sz. Gy. Maros-Vásárhely.** — **Dr. Sz. L. Tót-Keresztur.** Mária-Dorothea egyesületi sorsjegyei nem nyertek. — **S. S. Kisvárdá.** A tankerületi főigazgatóhoz kell folyamodni. Mellékelendő: a születési, orvosi és o. m. iskolai bizonyítványok. — **G. Gy. Budapest** Nem emlékszünk reá, hol jelent meg. — **83.081. sz. előfizető.** Cserfa és tölgyfa közt nincs semmi különbség. Egy és ugyanaz, illetőleg kétféle elnevezése a hivatalos latin nyelven ismert: *quercus cerris*nek. — **Csakberény** Mária Dorothea-egyesületi sorjegye nem nyert. — **F. J. Tokaj.** Rokona forduljon a *Közletek szerkesztőségéhez* (IX., Üllői-ut 25.), abban szoktak a gazdasági alkalmazottakat vagy álláskeresőket ajánlatokat tenni. Másik kérdése a napokban kap választ. — **Lili. Nagy-Kanizsa.** Nincs a költészetesbe felőve. — **T. Sz. Szombathely.** Az utatálány igenis föl van véve a kereskedelmi miniszter kiltéségtetésébe, még pedig úgy, hogy a pályatartást szolgálatnál alkalmazott állitsek hónaponta 5 forint utatálányban fognak részesülni. A költéségtetésnek ezt a tételét már a képviselőház is elfogadta. — **E. D. Bud-Szent-Mihály.** Szerezze meg Moczni Ferenc Szántán című könyvét. A *Budapesti Napló* kiadónivalánál 1 forint 40 krajcárért megrendelheti. — **K. J.** Az bizony a harmancas években van, de a negyedik évtizedet éli. Irásnak grafologikus elbriaiasára bőseges utmutatást adunk *Amanachunk* legutóbbi számában. Aból nagyszám ga is megcsinálhatja a szakvéleményt. — **Sz. J. Küküllővár.** Szives felvilágosítást köszönjük. — **S. B.** Miltóztassék egyenesen a szerzőköl: fordulni. B. L. VIII., Szentkirályi-utca 22., T. L. VIII., Üllői-ut 4. sz. a laknak. — **W. Rozsi. Sátoralya-Ujhely.** A szabadkőműveség lényegéről és céljáról a *Budapesti Napló* szerkesztői üzenetei közt április 1-én hosszabb közleményt hoztunk, méltóztassék azt elolvasni. — **Begi előfizető.** Önnek is az április 1-én megjelent *Budapesti Naplót* ajánljuk figyelembe, ott külön cikkben magyaráztuk meg, mi az a szecesszió. — **Rika. I.** Nem elő, hanem képezteti alak, amelyben az őri tulajdonképpen ömagat szerepelteti. 2. Ha ideiben megkapjuk, mindenesetre közölni fogjuk. — **B. M. B. I.** Még nem alakult meg. 2. Cella az olcsó hitelnyújtás gazdabereknek. 3. Hivatalos helyisége még nincs. 4. Nem tudjuk. 5. Ez idő szerint még seholva nem lehet folyamodni, mert nincs, aki átvegye. — **M. L. Orvosi** tanácsot csak orvos adhat. Az ön baja ugyalszik annyira akut, hogy okvetlenül szakértő orrossal kell magát megvizsgáltatnia. Ulazzek mielőbb Budapestre s latogasson el a fülgyógyászati klinikára, (VIII. Üllői-ut 26.) ahol specialista orvosok kezelik a betegeteket. A klinikán a rendelés ingyenes. Fizetni csak akkor kell, ha bennlakónak vétető föl magát az orvosi kezelés tartamára. Ez esetben egy napra 1 forint 10 krajcár fizet, mely öszesben uenn van a lakás, mosás, állatás, orvosi kezelés, gyógyszer, ápolás, szóval minden. — **Sz. T.** Az a kérdés, milyen konzulaturól van szó. Ha politikai konzul akar lenni, erettségi vizsga alapján folyamodnia kell, hogy főlvegyék a bécsi cs. és kir. konzulási akadémiába. Ott a tanfolyam négy év, mely évenként alig 2000 forintba kerül. Ha pedig a kereskedelmi konzulási pályára készül, el kell vegyeznie a kereskedelmi akadémiát, azután a budapesti keleti kereskedelmi tanfolyamot. — **Dr. Sz. M. Nagy-Enged.** Mária Dorothea egyesületi sorsjegyei nem nyertek. — **K. S. Kis-Hegyes. X.** magának is, Y-nak is főzhet a szeszölőzöjében törkölyt. — **V. J. Eger.** A bécsi konzulási akadémiára csak gimnaz omi érettségivel veszik föl. — **K. M. Ninc** igénye a kedvezményes v. suti jegyre. — **M. Zs. Nyitra.** Cikkét alk-lomadtán közölni fogjuk. — **H. J.** Ha csak egy negyedevre volt szü-sége arra a napilapra, minek fizetett elő reá az egész évre? Nincs is joga visszakövetelni. — **H. J. Nemetyjár.** Most már aligha fogja visszakapni a pénzét. Irja meg, melyik miniszterium irnok i létszámára kíváncsi, mert az egész állami költéségtétést nincs időkut átvenni. — **Hirsohl.** Azért az alapítványról még nem lehet folyamodni. Annak idején az u.ságok közölni fogjuk, kik és minő föltételek mellett tarthatnak igényt a kamat nélküli kölcsönre. — **Beteg előfizető.** 1. Méltóztassék egyenesen a gleichenbergi fürdőigazgatósághoz fordulni, onnan szivesen tudatják az ellátás és lakás föltételeit. 2. Menjen Stajerlakra vagy Budak-szre. — **K. S. V.** Posta Kizőlöny, szerkesztő James Dezső. Kiadóhivatala X. Csald utca 12 — **Sz. M. Szatmár. W. I. Szolnok. F. M. Budapest. 3099.** sz. előfizető. Mária Dorothea-egyesületi sorsjegyei nem nyertek. — **84.859. sz. előfizető. Jászberény.** Mi semmielőre könyvet sem igértünk, hanem önégyedves almanachot, amelyet bizonyára már meg is kapott. Ha nem, akkor sürgesse meg egy levelezőlapon a kiadóhivatalnál. Sorsjegye nem nyert. — **H. E. Tisza-Dob.** Az osztálysorsjegyek mult évi húzásairól már nincs jejegyzékünk. Méltóztassék az irant az Osztálysorsjétek-Részvételnyitarsaság igazgatóságához (IV., Karolykört 26. sz.) fordulni. — **Sz. Gy. Maros-Vásárhely.** Igen, a kértettség állások már mind be vannak töltve. — **Ida. I.** Jarjon minél többet a szabadban. 2. Azt a hajkenőcsőt nem ajánljuk. Nem erne vele öfít. Sem a haj sürűsödését, sem növeszt nem mozdítja elő. 3. Nem ártalmas szer, de ha egyszer használja, állandóan kell használnia, különben a haja kopott, fakó szint kap. 4. Meg szokás köszönni s ezzel megtette a kötelességet. 5. Erre nem felelhetünk, mert ez egyéni ízes dolga. 6. Szives üdvözléet köszönjük. — **Független polgár. K. F. lakasa:** VIII. József-kört 47. Legeisek-rúbb, ha levelet a képviselőházhoz küld. — **Fogadás.** Igen, megbüntetjük öket. Ha személyesen jelentkeznek, pénzhibákkal, maskülöben fogsággal. A büntetést aztán, ha egy éven belül folyamodnak királyi kezelemért, hivatalból elenged-

dik. — **B. I. Cegléd.** Főszerkesztőnk nem emlékszik a kérdéseire. Sziveskedjék azokat megismételni. — **Hú előfizető. Kolozsár.** Olyan könyv nincsen a magyar irodalomban. Méltóztassék azonban kérdésével a budapesti macedo-román hitközseghöz (IV. Petőfiter) fordulni, ott talán tudnak valamiféle utbiztatást adni. — **N. A. Pincehely.** Ilyen kérdésben nem a közséji jegyző véleménye dönt, hanem a főlizgatóbíró és a pénzügyigazgatóság. Ne tartson tehát a jegyző fenyegetésétől. — **Ujpesti előfizető. Lakása:** VIII. Muzeum-utca 8. szám. — **Barna asszony.** Méltóztassék orvoshoz fordulni tanácsért. — **Önkéntes.** 1. Magyar ezred. Önkéntes iskolaja Sopronban van, ahol az ezred törzse is állomásozik. 2. Elég az államtudományi vizsga. Egy évi gyakorlatokoskodás után csak nagy proteció mellett vihóti föl a fogalmazósságit. — **Madeleine.** Mi volt a kérdés, amire feleletet vár? — **Egy előfizető. Miskolc.** 1. A kértettség alapítványból még nem lehet kamat nélküli kölcsönt kapni. 2. Mária Dorothea egyesületi sorsjegyei nem nyertek. — **K. S. Zolym-Radvány.** 1. A gazdasági akadémiát elvégezheti, de a kérdés, hogy az államsegélyt megkapja-e. Ha az akadémiát elvégezte, igenis bejuthat a miniszteriumba proteció nélkül is, s hivatalt karhat a koronaaradalmaknál, a kincstári birtokoknál s általában mindenemü mezőgazdasági állami intézménynél. A fizetés, fokozat és hivatali állás szerint, 600 forinttól 4000 forintig emelkedhetik. 2. Ha államsegélylyel végzi is az akadémiát, nem köteles állami szolgálatba lépni, különben, ha az élvezett állami segélyt vissza is téríti. 3. Nagyon is sürően keressik a jogi és gazdasági együttes képzettséget, különösen a magánuradalmak. Itt figyelembe ajánljuk a *Közletek* című mezőgazdasági szaklapot (IX., Üllői-ut 25.), ahol gyakran olvashat ilyen pályázatokról. 4. Sorsjegyre a napokban kap üzenetet. 5. Akarmelyik nagyobb pénzintézet, amely jelzálog-kölcsönökkel foglalkozik, szivesen elfogadja az ügylet lebonyolítását, ha különben az öszes vonatkozó okmányok rendben vannak. — **Maradi.** A szecesszió szó értelme április 1-én megjelent számunkban alaposan magyaráztuk. Méltóztassék elolvasni. — **Nevelés.** Az még nem germanizálás, ha egy olyan nemetnyelvű városban egy magyar egyesület német nyelven is kinyomtatja májusi ünnepeik meghívóját. — **L. E. Székesfehérvár.** Mária-Dorothea egyesületi sorsjegye nem nyert. — **Tyekvice.** A bibliának mar sok tanítást megcáfolt a történelem, illyet a Noah meséit is. — **Trabacco.** Igen, szökőév lesz s ennél fogva a február hónapnak csak 28 napja lesz. — **80575 számú előfizető.** 1. A liter előtt a mérő volt a hivatalos gabonamérték. 2. Akarmelyik áttéteheti magát más fegyverre nem hoz. 3. Ha egyszerűen nincs ott fegyvergyakorlat, hiába kéri a behivatását. — **P. E. Budapest.** 1. Ha behívják fegyvergyakorlatra, köteles bevonulni. 2. Nemetországba nem kell utlevél. Az utköltség körülbelül 20 forint. — **B. A. Budapest.** Ebben a rovatban nem lehet azt a dalszöveget lenyomatni. De vegye meg az opera szövegkönyvét, abban megtalálhatja Bármegyk könyvkereskedésében megkaphatja 25 krt. — **Főnyeremény.** Igérvényeladdal majd minden bankintézet foglalkozik. — **9870. sz. előfizető.** Tévedni méltóztatik. Az Operaház színlapját mindig közöljük. Még sohasem maradt el. — **W. F. Dolnya-Tuzla.** 1. Árpád napja január 5-iken van. 2. Sorsjegyei feől a napokban kap üzenetet.

Napirend.

Napló. Hétfő, április 24. — **Római katolikus:** György vt. — **Protestáns:** György. — **Görög-ország:** (Április 12.) Vazul pk. — **Zsidó:** Ijor 13. Schleni bit. — **A nap két reggel 4 óra 41 perccel.** — **Nyugszik délután 6 óra 44 perccel.** — **A hold két délután 5 óra 40 perccel.** — **Nyugszik reggel 3 óra 30 perccel.**

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órától. A fővárosi önkormányzat, délelőtt 11 órakor. A fővárosi egyesület ülése délután 6 órakor a régi városházán.

A fővárosi önkormányzat bizottságának ülése délután 5 órakor az új városházán.

Tavaszi nemzetközi tárlat az új műcsarnokban. Nyitva délelőtt 9-től délután 6-ig. Belépődíj 50 krajcár.

A városi kereszt egyeslet központi választmányának ülése délután 4 órakor saját helyiségében.

Sorozat a Mária Terézia-kaszárnyában (Üllői-ut) reggel 8 órakor. Sorra kerül a második korosztály 757—1150. sorszámig.

Nemzeti Múzeum: Természettörténi tára, nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Teknológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3 óráig.

Iparművészeti múzeum zárva. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-kört 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—12 óráig.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig. Egyetemi könyvtár zárva.

Iparművészeti Múzeum könyvtára nyitva este 7 órától 10 óráig.

A Hódóú díszfelvonulás. Eisenhut Ferenc örösi kör képe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 20 krajcár.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelmertörténi múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órai ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ípar központi bazár. Keresési-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakosó iroda és nyilvános szakgyűjtő, Keresési-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünneppanok délelőtt 9 órától 12-ig.

Állattér nyitva egész nap.

